

Mekana me Etep e syela Sisim Etep natel Zan ε Etep ε Sisim Zan nabee Eniel

Mekana mak é mekana mak ε mekana etep syela Yezu nalwom fofop ngot natel Zan ε, étep nye eelyaal bot ε mesa me esa di náá eezekuunaa ne ezye ε. Nye eke: «Mam é di mot di ne tsik o, me naagwyε, tin, nenak, me moo é ne tsik kòm-kòm sii ne kòm. Deenek, mam ε di ne ghwyil kó esyee. Mam ε di ne ghwyil kó del ε bot ε nazegwyε o» 1.18. Nye naalwom Zan náá, nye kwyal bemekana eten ne ebá, kwyεed pe ezεεga mendjaala eten ne ebá di pe kyee dik Azi ε. Bot ε di sama ne ne o, waaboma ne mezuk kwasa náá, bedhiiti bot pak'oo, aagóaa. «Mot aakwak o, me waadjε nye bum le di edje tsik di to bok Zεεb ε.» (1.9–3.22) Yezu nye emet ε Mòn bhata nakaa buwa di goka ne enoo mekana da dii ye, efofop ne esesεε djas goka é edje Zεεb ne Yezu duu ne duma (4–5). Ye nakozoodi eboo mezuk ne metiigaa aasaal kó eko ε bós ε, Zεεb eekwom efute étep bot nawa ebwaalel ne ne o, dan-dan é ne bot ε nagóaa kó esu ε le o (6–11). E di'enek, Satan, ne efofop be, ne bot nadi áalooba o, be waamwasaa to boo tok du mesii na goo-goo (12–19). Deenek, gwoo ne bós di mos'ak aanabaadi, ye aadi é ne gwoo na bes, ne bós na bes zenoo ghaada na bes. Tin, Zεεb be ne Yezu zenoo bot ε nalooba ne ne o, be aasulal é tin kòm-kòm sii me kòm (20–22).

Etɛp e syela Yezu Klisto natel Zan ɛ

¹ Mɛkana mak ɛ nɛ etɛp nadi tɔ sɔ ee Yezu Klisto nawyisal yɛ popoopwon ɛ. Zɛɛb natel nyɛ etɛp tak ɛ, ɛtɛp nyɛ neelyaal bot ɛ mɛsa mɛ sa di yɛ eezekɔ nɛ ɛsaɛl ɛ. Deenek, Yezu naakyeed fofop'e pɛ dɔ́a Zan mot-mɛsa mɛ, etɛɛ náá, nyɛ neetel nyɛ etɛp binek.

² Mam tsaa-sɛs Zan mɛ lɛɛ ɛ náá, etɛp djas mɛ nabee ɛ, yɛ ɛ mɛkpa mɛ Zɛɛb nɛ etsɛɛtsɛ ee Yezu Klisto natel mɛ ɛ.

³ Mɛmyaala nɛ mot di elaa mɛkana mak ɔ, mɛmyaala nɛ mot di egwak mɛkpa mɛ di edus pɛ daa Zɛɛb, da nyɛ ɛ di elooba ɛnyɔɛpɛ nɛ etɛp di kwyala wak ɛ! Etɛɛ náá, ɛwala di náá, etɛp binek djas aasaɛl ɛ yɛ eezekunaa.

Mɛswosel nɛ bot ɛ ezɛɛga mendjaala etɛn nɛ ebá

⁴ Yɛ ɛ mam Zan, mɛ eeswos bot ɛ zɛɛga mendjaa mendjaala etɛn nɛ ebá di pɛ kyee dik Azi ɛ.

Beta náá, enɛm nɛ embɛɛ nɛ egwyem di nɛ nen nɛ din ɛ Zɛɛb mot di ɔ, mot nadi ɔ, mot di ezyɛ ɔ. Beta náá, esisim etɛn nɛ ebá dyeebadi sok bhwoob bóó mɛkoozi mɛ ɔ, djɛ bin egwyem.

⁵ Beta náá, Yezu Klisto, mot di tsaa-sɛs tɔ esosoob ɔ, mot di mot mɛkɛn nagomelaa pak myon ɔ, mot di mɔn Mɛkoozi mɛ bɛmɛkoozi mɛ di kɔ ɛkɔ ɛ bɔs'ak ɔ, djɛ bin egwyem.

Klisto nɛ kwyɛl ɛ mena, nyɛ naapek mena tɔ mesyem nɛ ɛka nyɛl ɛmet buwa.

⁶ Nyɛ eesa náá, mena dika ɛyon ɛ bɛghaa-Zɛɛb ɛtɛp ɛsa mɛsa mɛ Zɛɛb Sɛɛg. Beta náá, duma nɛ mɛbwala di nɛ nɛ kɔm-kɔm sii nɛ kɔm! Amen.

⁷ Beeka, nyɛ ɛpezyɛ tɔ eguud!

Bot djas ɛ waabee nyɛ nɛ mis mɔɔ,
dɔɔ nɛ bot ɛ nalum nyɛ nɛ ɛkɔɔ ɔ,

membyak djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ waadje ɛgwyɛ kɔ ɛsu
ɛ lɛ.

Tsɛɛtsɛ! Amɛn.

⁸ Ghɛŋ Zɛɛb ke ɛ náá: «Mɛ ɛ Alfa nɛ Omegha*»,
mot di ɔ, mot nadi ɔ, mot di ezyɛ ɔ, Zɛɛb Mɛkaake.

Zan̄ eebee Klisto tɔ duma yɛ

⁹ Ye ɛ mam Zan̄, mɔn ɛ nyɛɛg'en, mot di egɛyee nɛ
nen tɔ mezuk ɔ, mot di egɛyee nɛ nen tɔ zii sama nɛ
Yezu ɔ. Mɛ naakyeedaa nɛ bhel pɛ kyee dik ghola
Patmɔs kɔ ɛsu ɛ esosoob bam dum nɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb,
nɛ ɛtɛp mɛ nagoola kɔ ɛsu ɛ Yezu ɛ.

¹⁰ Tin, ɛ elu ɛ Ghɛŋ, dhiiti dwoo yenga, Sisim
na Dɛɛ naazɛmɛt mɛ. Mɛ naazɛgwak dhiiti gwood
eelɔɔ bhis kon'am ɛlyelɛpe tyee tɔŋ.

¹¹ Gwood tak nake nɛ nam ɛ náá: «ɛtɛp wɔ di
ebee ɛ, kwyala yɛ tɔ mɛkana da wɔ kyeed yɛ pɛ
ezɛɛga mendjaa mɛ mendjaala ɛtɛn nɛ ebá bak:
zɛɛga mendjaala ghaada Efɛɛz nɛ yii Similin, nɛ
yii Pɛɛlgham nɛ yii Tyatiid nɛ yii Saaldɛs nɛ yii
Filadhɛlfi zɛnɔɔ yii Laodhise.»

¹² Tin, mɛ naazɛliigel ɛtɛp ɛdjoak mot nadi elii nɛ
nam ɔ, wɔ gwak mɛ zɛbee dhiiti sa di ɛkɛla elama
ɛtɛn nɛ ebá nalulaa nɛ lɔɔad†.

¹³ Kuku elama binek, ye nadi ɛ nɛ dhiiti djema
ee nɔŋɛl nɛ Mot☆. Nyɛ nabɔt ɛ dhiiti ndjookuwa na
gɔlɔlɔɔ nɛ mbaab nasaa nɛ lɔɔd ɛ.

¹⁴ Bhoo lo'ɛ nadi ɛ mɛpum dhaa tyɛ dáa ɛpyaab,
mis mɛ nadi ɛkas dáa gel du,

* **1:8** Tɔ gon̄ ɛlan̄ɛl ɛGhɛɛk, Alfa ye kwyɛl ɛlɛɛ mɛkɛn, Omegha, ye
kwyɛl ɛlɛɛ ɛ mɛsik. † **1:12** elama ɛtɛn nɛ ebá nalulaa nɛ lɔɔad pɛ daa
ɛYuda tɔ Ndjaa-ebuwa bɔɔ, ye nabɛ ɛ nɛ dhiiti kɔkɔ mbi elama nadi
dáa mɔɔ le nɛ ɛlɛɛ ɛtɛn nɛ ebá. ☆ **1:13** Dan 7.13.

¹⁵ mɛko mɛ nadi ɛ tɔɔbelaa dɔ́a gwooz tɔ boo du. Gwood'ɛ nadi egek ɛ ɛkɛɛ bhuughe boo dii mɛsɔn.

¹⁶ Tɔ mbɔ eghɛɲ bɛ, nyɛ namɛt ɛ ekwyikwyen etɛn nɛ ebá. Nuub'ɛ nadi ewyisal pɛl na wol-wol. Bhwoob'ɛ nadi ekas elyɛlɛpɛ dɔ́a mɛkas mɛ gwyɛs ɛ kuku dwoo.

¹⁷ Eghɛɲ mɛ nabee nyɛ ɛ, wo gwaa, mɛ zɛghaaga si mɛko mɛ ɛkɛɛ mot di náá, nyɛ eezegwyɛ ɔ. Tin, nyɛ eezɛkel mbɔ e ghɛɲ bɛ kɔ lam. E di'enek, nyɛ eezɛke nɛ nam náá: «Nabem ba, mam ɛ di Mɛkɛn nɛ Mɛsik.

¹⁸ Mam ɛ di mot di nɛ tsik ɔ, mɛ naagwyɛ, tin, nenak, mɛ moo ɛ nɛ tsik kɔm-kɔm sii nɛ kɔm. Deenek, mam ɛ di nɛ ghwyil kɔ ɛsyee. Mam ɛ di nɛ ghwyil kɔ dɛl ɛ bot ɛ nazegwyɛ ɔ.

¹⁹ Kwyala sa wɔ bee ɛ: sa di ɛ, nɛ sa aazyɛ ɛ.

²⁰ Gwaka ɛsuk mɛbwala mɛ ekwyikwyen etɛn nɛ ebá wɔ bee tɔ mbɔ e ghɛɲ bam ɛ, nɛ ɛsuk ɛ mɛbwala mɛ elama etɛn nɛ ebá nasaa nɛ lɔɔd ɛ. Ekwyikwyen etɛn nɛ ebá kwyɛl elyaal ɛ, efofop yii ezɛɛga mendjaa mɛ mendjaala etɛn nɛ bebá. Tin, elama etɛn nɛ ebá binek kalyaal ɛ, ezɛɛga mendjaa mɛ mendjaala etɛn nɛ ebá.»

2

Mekana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Efɛɛz

¹ «Kwyala fofop ndjaa mendjaala ghaada Efɛɛz mɛkana náá:

«Mot di nɛ ekwyikwyen etɛn nɛ ebá tɔ mbɔ e ghɛɲ bɛ ɔ, mot di eke kuku dhiiti sa di kelaa elama etɛn nɛ ebá nalulaa nɛ lɔɔd ɔ, lɛɛ ɛ náá:

² Mɛ nɛ gu mɛsa mɔ, mɛ nɛ gu mezuk mɔ, mɛ nɛ gu zii wɔ di nɛ yɛ ɛ. Mɛ nɛ gu náá, wɔ ààmaad bot ɛ di

esa ɛbiyo ɔ. Wə naasanj ɛgu bot ɛ di ekəɔ bot náá, bɛ é bot ɛ lwoma ɔ, batakegu náá, bɛ tok bot ɛ lwoma, bɛ kəɔ bot ɛ kəa.

³ Wə é nɛ zii, wə naazuk éteɸ'am, é di'enek, wə nabe é nɛ meɸhaaz.

⁴ Tin, mɛ ɛpekwyɛl ɛdul wə mɛlo: wə ààkakwyɛl mɛ dāa wə nadi ekwyɛl mɛ é mɛkɛn ɛ.

⁵ Taala wəy wə ɛmet di wə wə ɔ! Swoola mɛfulu mə, da wə é sa mɛsa mɛ wə nasesa sok é mɛkɛn ɛ. Tin, wə byen ɛswola ɔ, mɛ aazyɛ pɛ daa lə da mɛ é dis lama yə é di di ɔ.

⁶ Tin, wə é nɛ sa wat mɛ di emyaala nɛ nə kə ɛsu ɛ tak ɛ: ye é náá, wə nɛ bhina mɛsa mɛ zɛɛga bot ɛ di edjooaa eNikolayit, yii mam ɛmet di ebhina ɛ.

⁷ «Beta náá, mot di nɛ mɛlo ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elee nɛ ezɛɛga mendjaala ɛ!

«Tin, nɛ bot aakwak ɔ, mɛ aadjɛ bɛ bum le tsik di tə Paladi Zɛɛb ɛ.»

Məkana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Similin

⁸ «Kwyala fofop ndjaa mendjaala ghaada Similin məkana náá:

«Mot di mɛkɛn nɛ mɛsik ɔ, mot nagwyɛ da gom ɔ, lɛɛ é náá:

⁹ Mɛ nɛ gu mezuk mə nɛ edjel bə. Gua náá, wə é mot ekum. Mɛ nɛ gu mebhɛkel mɛ bot ɛ di eke náá, bɛ é bot ɛ mbyak eYuda ɛ di ebyak wə ɔ. Bela náá, bɛ tok bot ɛ mbyak eYuda: bɛ é bot ɛ zɛɛga Satan.

¹⁰ Nabem kɛɲ nɛ mezuk ee wə aaboma nɛ yɛ ɛ. Gwaka: Dim mot mɛkəɲ ɛ waawa bin tə mebhəwal, nyɛ waawa bɛtɛ nɛ bot pak'en e membok, bi é waatiigaa edi mɛlu kam. Tin, dia sosoob kɛkum dwoɔ ɛsyee ɛ lə, é di'enek, mɛ aadjɛ wə kəɔ duu e tsik na kəm-kəm.

11 «Beta náá, mot di ne mələ ɔ, nyε gwak, sa Sisim di elεε ne ezεεga mendjaala ε!

«Bot aakwak ɔ, bε aanàkwaakabaagwyε ngwyεa sis.»

Mekana me bot ε zεεga mendjaala ghaada Pεelgham

12 «Kwyala fofop ndjaa mendjaala ghaada Pεelgham mekana náá:

«Mot di ne pel na wol-wol é mbɔ ɔ lεε é:

13 Mε ne gu edi wɔ di ɔ: di Satan di ndiidel kɔ bóó mekoozi me ɔ. Wɔ é sosoob ne nam, wɔ ààpakat εdum ε konj ε lɔ ne nam, ye nakoozobε eghεη Atipas mot nadi tsaa-sεs yam tɔ esosoob nagóaa pε da len, edi Satan di ɔ.

14 Tin, mε é ne dhiiti ba bɔɔ esonok di náá, mε aadul wɔ mələ étεp tak ε: tɔ zεεga mendjaala mɔ, wɔy é ne bεdhiiti bot ε di náá, bε εpedu mεlyo mε Bhalaam ɔ. Bhalaam é mot nadi εbesal mekoozi Bhalak náá, nyε laab bɔn ε Yisalaεl étεp bε needε bεtit ε nakaa bεnaghise yε ε ebuwa ɔ, ne εdjaaz bε é mεzɔ.

15 Deenek, ye é pe ε ne bεdhiiti bot ε di náá, bε εpedu mεlyo mε Nikolayit pε daa lɔ.

16 Swoola mεfulu mɔ. Ye di ààbε deenek ɔɔ, mε aanàbɔya ne ezye pε daa lɔ, da mε εlumla ne bot binɔk ne pel di ewyis tɔ nuub'am ε.

17 «Beta náá, mot di ne mələ ɔ, nyε gwak, sa Sisim di elεε ne ezεεga mendjaala ε!

«Ne bot ε aakwak ɔ, mε aadjε bε edee e syela di edjóaa Man ε. Mε waadjε mot ne mot εkok ε na puu. Pε kɔ εkok ε tak é ne ekwyala din na bes bot di ààgu, ye di ààbε mot di ebela yε ɔ.»

Məkana mə bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Tyatiid

¹⁸ «Kwyala fofop ndjaa mendjaala ghaada Tyatiid məkana náá:

«Mən ɛ Zɛɛb, mot mis mə di egel dāa boo ngel du ɔ, mot məkə mə di tɔɔbelaa dāa gwooz tɔ boo du lɛɛ é náá:

¹⁹ Mɛ nɛ gu məsa mɔ, nɛ kwyl'ɔ, nɛ esosoob bɔ, mə nɛ gu esa ɛ lɔ, zɛnɔ zii yɔ. Deenek, mə eezegu mos náá, məsa mə wɔ kadi esa mos'aak eedhaa yii məkən.

²⁰ Tin, mə ɛpekwyɛl ɛdul wɔ mɛlɔ: wɔ ɛpedjɛs Jezabel, moma di ɛkɔɔ bot ɔ, nyɛ di ngoolɛl-məkpa ɛ Zɛɛb. Mɛlyo mə ɛpesa é náá, bot ɛ məsa mam wɔ ze, ye é ɛpedjɛs bɛ náá, bɛ sa mɛzɔ nɛ ɛdɛ bɛtit ɛ nakaa bɛnaghisɛ ebuwa ɛ.

²¹ Mɛ eebet nyɛ ba mɔɔ pɛs ɛwala ɛtɛɛ náá, nyɛ neeswoola mɛfulu. Tin, nyɛ ààkwylɛl ɛkat mɛzɔ mə.

²² Ɛtɛp tak ɛ di náá, mə aadum nyɛ si kɔ goŋ mezuk. Mɛ waawa bot ɛ di egyee sama nɛ nɛ é sa mɛzɔ ɔ tɔ boo mezuk. Ye é di náá, bɛ eeswoola mɛfulu mɔɔ da bɛ é bɛt ɛdu ɛ nyɛ ɔɔ, mezuk mə tak aanàbela bɛ.

²³ Mɛ waagɔ bɛdjekɛl bɛ. Tin, ɛzɛɛga mendjaala djas aagu náá, ye é mam ɛ di egu esiiza nɛ məkwasak mə bot ɛ bɔs. Mɛ waawa mot nɛ mot ɛfute e məsa mə nyɛ nasa ɛ.

²⁴ Yɛ kabɛ biyɔ bot ɛ zɛɛga mendjaala mə ghaada Tyatiid ɔ, biyɔ bot ɛ di ààdu embee mɛlyo menɛk ɔ, biyɔ bot ɛ di ààsəŋ egu é sa di ɛdjóoaa “esa e syela e Satan ɔ” gwakeka sa mə di ɛlɛɛ nɛ nɛn ɛ: mə ààpabaadjɛ bin dhiiti ɛbɛp.

²⁵ Tin, sa bi zebela é, mɛtka yɛ ghin kɛkum ɛwala mə aazyɛ ɛ.

²⁶ «É di'enek, mot aakwak ɔ, mot aasa ekwosak ε lam kekum dwoo mesik ɔ, mε waadjε nyε ghwyil kɔ membyak djas.

²⁷ Nyε aadjεed bε é nε sek ghwooz, nyε waatwaal bε dāa mεbhe mε dyak.

²⁸ Saag'am ε nadjε mε ekukuma e tak. Mε waadjε nyε dɔɔ nε kwyikwyen e mεlem.

²⁹ «Beta náá, mot di nε mεlɔ ɔ, nyε gwak, sa Sisim di elee nε ezεga mendjaala ε!»

3

Mekana mε bot ε zεga mendjaala ghaada Saad

¹ «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Saad mekana náá:

«Mot di nε eSisim eten nε ebá e Zεb, nε ekwyikwyen eten nε ebá ɔ lee ε: Mε nε gu mesa mɔ, mε nε gu náá, wɔ é nε dék dāa mot di nε tsik ɔ, ghuna wɔ eezegwyε.

² Dia ndjem, djεa mεghaaz nε sa lik tɔ lɔ ε, sa di ekunaa nε egwyε ε. Etεε náá, mε eebee náá, wɔ tok nε mbεε mesa mε di enyɔ é mis mε Zεb'am ε.

³ Taala mεlyo mε wɔ nazebela ε, nε tyee wɔ nazegwak ε. Dia sosoob nε yε, da wɔ é swoola mεfulu mɔ. Tin, wɔ di àádi ndjem ɔɔ, wɔ aaseka mε pε daa lɔ é zaka dāa mot djii, wɔ àanakwaagu εwala ee mε aatuula ε.

⁴ E di'enek, ye é nε bedhiiti bɔn ε nyoog pε ghaada Saad di náá, bε àápasa náá, ekaad bɔɔ nɪ mendi. E di'enek, bε é bot ε di egoka nε ebɔt ekaad na puu, étεp bε neekε ngon lɔɔg sama nε nam.

⁵ «Tin, mot aakwak ɔ, nyε waabɔt ekaad na puu. Tin, mε aanakwaadis din ε lε tɔ mekana mε tsik, mε

waamyam é mis mɛ Saag'am, nɛ é mis mɛ efofop náá, nyɛ é ngbam.

⁶ «Beta náá, mot di nɛ mɛɔ ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛɛga mendjaala ɛ!»

Mɛkana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Fildhɛlfi

⁷ «Kwɔyala fofop ndjaa mendjaala ghaada Fildhɛlfi mɛkana náá:

«Mot eDɛɛ, mot etɛɛtɛɛ lɛɛ ɛ, nyɛ é mot di nɛ sap ɛ mɛkoozi Dhavid ɔ, é ghɛɲ nyɛ di edi ɛ, ye tok nɛ mot aadiyal, é ghɛɲ nyɛ di ediyal ɛ, ye tok nɛ mot aadii:

⁸ Mɛ nɛ gu mɛsa mɔ, sok bhwoob'ɔ mɛ eedii ɛbɛ ɛ ndjaa di náá, dhiiti mot tok nɛ ghwyil ɛdiyal ɛ. Etɛɛ náá, wɔ tok nɛ ghwyil ɛbuɛpe, wɔ eelooba nɛ mɛkpa mam, wɔ ààpaswonal mɛ.

⁹ Beeka sa mɛ aasa nɛ bot ɛ zɛɛga Satan ɛ, bot ɛ di ekɔɔ bot náá, bɛ é bot ɛ mbyak eYuda ghuna bɛ tok bot ɛ mbyak eYuda ɔ: mɛ waapus bɛ nɛ bhel náá, bɛ zɛkwɔyit mɛboɲ si mɛko mɔ étɛp bɛ neegu náá, mɛ nɛ kwɔyɛl wɔ.

¹⁰ Dáa ye di náá, wɔ eelooba nɛ ɛtiɲ ɛ ɛwa zii ɛ, mam pe é mɛ waabaal wɔ é ghɛɲ mezuk aazyɛ kɔ ɛko ɛ bɔs étɛp ɛwa bot tɔ mɛbhowal ɛ.

¹¹ Mɛ moo aazyɛ. Baala ɛnyɔɛpe sa wɔ di nɛ ye ɛ, etɛɛ náá, mot needi ààɔɛk kɔtɔ duu yɔ.

¹² «Mot aakwak ɔ, mɛ waasa náá, nyɛ di ɛgwyiɲ tɔ ndjaa Zɛɛb'am, nyɛ aanàbaawɔyis pɛ kel. Mɛ waakwɔyɔl din ɛ Zɛɛb'am kɔ lɛ, dɔɔ nɛ din ɛ ghaada Zɛɛb'am, Yeluzalɛm na bes di edus pɛ tɔ gwoo pɛ daa Zɛɛb'am ɛ. Mɛ waakwɔyɔl dɔɔ nɛ din ɛ lam na bes pɛ kɔ lɛ.

13 «Beta náá, mot di nɛ mɛɔ ɔ, nyɛ gwak, sa Sisim di elɛɛ nɛ ezɛɛga mendjaala ɛ!»

Mɛkana mɛ bot ɛ zɛɛga mendjaala ghaada Laod-hise

14 «Kwyla fofop ndjaa mendjaala ghaada Filadhɛlfi mɛkana náá:

«Mot di edjooaa Amɛn ɔ, sosoob tsaa-sɛs ɔ, etsɛtɛ ɔ, mot mɛkɛn kɔ esa ee Zɛɛb nakus kɔ bhwak ɔ lɛɛ ɛ:

15 Mɛ nɛ gu mɛsa mɔ, mɛ nɛ gu náá: Wɔ ààgoo, wɔ ààtela pe. Ye ɛ pe di ɛ di náá, wɔ ɛpegoo nɛghu wɔ ɛpetela ɔ!

16 Tin, dǎa ye di náá, wɔ ɛ pak mɛgoo nɛ mɛtela ɛ, wɔ ààgoo, wɔ ààtela, mɛ waago wɔ daa dhoo.

17 Wɔ ke ɛ náá: “Mɛ ɛ mot ekum, mɛ moo ɛ nɛ bɛtɛ nɛ mɛvu, mɛ tok esaa dhiiti sonok.” E di'enek, wɔ ààgu mbi mot mezuk, mot mɛbɔs, djel mot, mot edhim, mot eduuba wɔ di ɛ.

18 Dum nɛ tɛp tak ɛ mɛ di edjɛ wɔ mɛlyo náá, wɔ bɔm tɛtɛ lɔɔd di náá, yɛ eezedisaa mendi nɛ du ɛ pɛ daa lam. Deenek ɛ wɔ aadi tɛtɛ mot ekum. Da wɔ ɛbaabɔm ekaad e na puu, ɛtɛp ɛsel ben toto yɔ, ɛtɛp wɔ needi ààbɛ nɛ syen ɛdi ɛ ben toto. Wɔ ɛ bɔm dɔɔ nɛ met mɛ ɛgwom ɛ mis mɔ ɛtɛp, wɔ neebaanyaa sok.

19 Mɛ nɛ biyo nɛ bot ɛ mɛ di ekwyɛl ɔ, mɛ nɛ wa bɛ ɛ fɛɲ. Tin, wa lyem tɔ mɛsa, da wɔ ɛ swoola mɛfulu.

20 Gwaka, mɛ eetyaa ɛ ɛbɛ ɛ ndjaa, mɛ ɛpediig. Mot ɛ gwak gwood'am da nyɛ ɛ dii ɛbɛ ɛ ndjan'ɛ ɔɔ, mɛ waani tɔ ndjan'ɛ. Tin, mɛ waadɛ edee ɛ di wat bis nɛ nɛ, nyɛy nɛ nam.

21 «É di'enek, mot aakwak ɔɔ, mɛ waasa náá, nyɛ di sama nɛ nam kɔ bóó mɛkoozi mam. Ye ɛ dǎa

mam, mə eekwak bhii tak, mə eebe di sama nə Saag'am kə bóó məkoozi mə.

²² «Beta náá, mot di nə mələ ɔ, nəy gwak, sa Sisim di elee nə ezεεga mendjaala ε!»

4

Bot djas epedje duma nə Zεεb pε tə gwoo

¹ Bhii tak, dhiiti sonok naazetelaa mə, wə gwak mə zεbee dhiiti εbe ndjaa zokazεbenel pε tə gwoo.

Tin, gwood mə nagwak elii nə nam sok ε, gwood nadi egek dāa tən ε, eezεke nə nam náá: «Byeta pε kak, mə lyaal wə sa aatuula bhii tak ε.»

² Kasεka ε, Sisim eezεmεt mə. Ye nabε é nə bóó məkoozi pε tə gwoo, kə bóó tak ye nabε é nə mot ndiindil.

³ Mot nadi ndiindil kə bóó məkoozi tak ɔ, bhwoob'ε nadi é εkasεpe dāa məkok mə metan di edjóoaa yaspe nə saaldwan ^{*}ε. E di'enek, kə εko ε lε nadi é nə dhiya na kas-kas dāa εkok ε di edjóoaa emelood[†] ε naatyε kə bóó məkoozi mə tak.

⁴ E mengwoob mə bóó məkoozi tak, ye nabε é nə bεdhiiti məbhóó məkam-mεmbá nə ená. Tin, kə məbhóó menek, bεpaa məkam-mεmbá nə ená nadi é mendiindel kə tak. Bε nadi é nə ekaad na puu é mənɛl, nə ekətə bεghεɲ nasaa nə ləəd ε é elo.

⁵ Mengwyes, bhyeed nə bεghεl εko nadi ewyis kə bóó məkoozi menek. Sok bhwoob bóó məkoozi, ye nabε é nə elama eten nə ebá nadi egoo εlyelεpe ε, mengel mə elama binek é eSisim eten nə ebá ε Zεεb.

^{*} **4:3** yaspe nə saaldwan məkok mə metan na təabelaa [†] **4:3** emelood εkok metan di nə mēdii na dhə dāa mēdii mə eka e kəko ε

⁶ Sok bhwoob bóó məkoozi menek, ye nabε é nε dhiiti sonok εkεε boo dii məsən é djhaazal dáa εkok ε metaadak, dáa εkok na dhyaaz-dhyaaz.

Tin, kuku bóó məkoozi nε é mengwoob mε tak, ye nabε é nε dhiiti membi mε edjema ená di nε tsik ɔ. E mənyel mɔɔ, ye nadi é nε ebhum emis pε məbhwoob nε pε ekon bɔɔ.

⁷ Djema di nε tsik ɔ, yii məken pak'ɔɔ nadi enɔɔl ε nε boo ghee, yii bhɔɔba nadi enɔɔl ε nε mən ngɔmbε, yii elɛl, bhwoob'ε nadi é dáa yii mot, yii ená, nakadi enɔɔl é nε bhyel é pilal.

⁸ Pak edjema ená di nε tsik binɔk ɔ, ngɔt-ngɔt nadi é nε məbhap eten nε wat, mε nyel mɔɔ nε si məbhap mɔɔ nadi é «kpeen» nε mis e tak. Tin, mwos nε pum bε nadi edjeeb ààwala náá:

«Dεε, Dεε, Dεε,

Gheɲ Zεεb, Zεεb Mεkake,

nyey é nadi, nyey é di, nyey é di ezye!»

⁹ E məwala djas, edjema di nε tsik ɔ binɔk nadi edjeeb étɛp εdje duma, nε duu, nε εghaapεε mot di ndiindil kɔ bóó məkoozi ɔ, mot di nε tsik kɔm-kɔm sii nε kɔm ɔ,

¹⁰ bεpaa məkam-mεmbá nε ená naazεghaaga si, sok bhwoob mot di pε kɔ bóó məkoozi ɔ, bhii tak bε eezεkwyit məbon mɔɔ si, sok bhwoob mot di nε tsik kɔm-kɔm sii nε kɔm ɔ. Bε naadis ekɔtɔ bεghen bɔɔ lóo ye sok bhwoob bóó məkoozi, bɔɔ eke náá:

¹¹ «Gheɲ, Zεεb'es, wɔy é di egoka,

nε εdjeaa duma, nε duu zεnɔɔ məbwala,

etεε náá, wɔy é nakus esonok djas,

esonok binek nakusaa é, é εkwosak ε lɔ!»

5

Mɔn bhata nyey ɛmet ɛ di egoka ne edii ɛ mekana

¹ Bhii tak me eebee mekana wola dɔa bum to mbo mot nadi ndiindel ko booo mekoozi o. Mekana me tak nabe ɛ ne ekwyala to tak ne e ekon tak. Ye nabe ɛ tinela, ne metuna eten ne eba be nabek luk ko tak ɛ.

² Bhii tak, me eebaazabee dhiiti fofop na mebwala etuud elyelope naa: «Eze di egoka ne eko metuna nabekaa luk ko tak ɛ, da nye dii mekana?»

³ Tin, ye nabe ɛ aabe ne mot pe to gwoo, ne pe ko bos, zenoo si bos di ne ghwyil edii mekana da laa ye.

⁴ E di'enek, me moo tin edje ebupe etee naa, ye tok ne dhiiti mot nadi egoka ne edii mekana menek da nye ɛ laa ye.

⁵ Tin, wo gwak paa ngot zeke ne nam naa: «Sa wo aadje. Beea: Boo ghee bot e mbyak eYuda, ngo nyeg mekoozi Dhavid, nye eekwak, nye ɛ di egoka ne edii mekana me tsik ne eko metuna meten ne eba binek.»

⁶ Bhii tak, me eezabee mon bhata ngot titel kuku ebwak pak booo mekoozi ne edjema ena di ne tsik o, zenoo bepaa nakaal be o. Mon Bhata tak nadi ɛ tyee tit nagooa etep buwa o. Mon bhata tak nadi ɛ ne melak meten ne eba, ne mis meten ne eba. Mis meten ne eba binek lyaal e, esisim eten ne eba Zeeb nazedhis ko eko e bos djas e.

⁷ Wo gwak Mon Bhata zetiila etep ezenoo mekana nadi to mbo e ghen e mot nadi ndiindil ko booo mekoozi o.

⁸ E ghen nye nanoo mekana e, wo gwak edjema ena di ne tsik o, ne bepaa mekam-membá ne ena zokazeghaaga si sok bhwoob e Mon Bhata. Mot ne

mot nabe é ne sandjo é mbo ne ebεεε nasaa ne lood ε «tɔɔɔ» ne bemananas di edjóaa ɔɔsɔ ε. Bemenanas menek é mendjaala me bot ε edεε.

⁹ Tin, be nadi etii djeeb na bes náá:

«Wɔ goka é ne enɔɔ mekana, da wɔ é kɔ metunja nabekaa luk kɔ tak ε,
etεε náá, wɔ naagóaa tyee buwa, ne ghiya yɔ, wɔ eepεk bot étεp Zεεb,
bot ε kyee mεl djas, bot ε membyak djas, bot ε elii djas, ne bot ε mεdhik djas.

¹⁰ Wɔ eesa náá, be di eyon, be di beghaa ε Zεεb étεp Zεεb'enaka,
be waakɔk kɔ εko ε bɔs djas.»

¹¹ Me nabaadi é me dinaa edjoak, wɔ gwak me zegwak gwood mεdhuu me efofop: Ye nabe é efofop mεdhuu-mεdhuu ààbe ne dáa laa. Be nadi é é mengwoob me edjema ená di ne tsik ɔ, ne bepaa kii boma.

¹² Be nadi ekim εlyelεpe náá:

«Mɔn Bhata nagóaa étεp buwa ɔ, nye é di goka ne εbela,
mebwala, ne mevυ, ne etson,
ne ghwyil, duu, ne duma ne esεaa metel!»

¹³ Me naabaagwak esa djas di pε tɔ gwoo é, ne esa ee di kɔ bɔs é, ne esa di si bɔs é, ne yii di tɔ eboo dii mεsɔn ε, esa e bhwak djas nadi edjeeb náá:

«Ne mot di ndiindil kɔ bóó mekoozi ɔ, dɔɔ ne mɔn bhata,
esεaa metel, ne duu, duma, ne eghen di kɔm-kɔm sii ne kɔm!»

¹⁴ Tin, wɔ gwak edjema ená di ne tsik ɔ, zεbɔɔza: «Amɛn». E di'enek, bepaa eεzεghaaga, da kwyit mebon si étεp eduwal ε Mɔn Bhata.

6

Mən bhata eekə mətuŋa etən nə wat

¹ Bhii tak, mə eezəbee mən bhata e kə etuŋa məken tə mətuŋa etən nə ebá bə nabək luk kə tak ɛ. Mə eezəgwak djema ngət tə edjema ená di nə tsik ɔ é bam elyelepe dáa ghəl ɛko náá: «Dha!»

² Mə eezəbee dhiiti yaaga na puu. Mot nadi kə tak ɔ, nyə nadi é nə bhan é mbə, bə naadjə nyə kəto bəghen. Tin, nyə eezətó dáa ghen mot, étəp əbaakəkwa kwaka sis.

³ E ghen mən bhata nakə etuŋa yii bhəəba nabəkəa luk é tak ɛ, mə eezəgwak djema e bhəəba pak edjema ená di nə tsik ɔ, é ke náá: «Dha!»

⁴ Tin, dhiiti yaaga eezəwyis, nyə nadi é təəbelaa dáa du. Mot nadi kə tak ɔ, nyə naadjəa eghen əsaab egwyem nadi kə ɛko ɛ bəs étəp bot neegónel pak'ə ɛ. E di'enek, boo pəl naadjəa nyə.

⁵ E ghen mən bhata nakə etuŋa yii eləl nabəkəa luk é tak ɛ, mə eezəgwak djema yii eləl pak edjema di nə tsik ɔ eezəke: «Dha!» Bhii tak, mə eezəbee dhiiti yaaga na dhəə é zyɛ. Mot nadi kə tak ɔ nabə é nə sa bə di etsel esonok nə yə ɛ é mbə.

⁶ Bhii tak, mə naagwak tyee dhiiti gwood é gek pak edjema ená di nə tsik ɔ. Gwood tak nadi eke é: «Kilo wat ebhum e ble é nə efute e məsa mə dwoo wat. Tin, ekilo eləl ebhum bə di edjoo əəg é nə efute e məsa mə dwoo wat. E di'enek, sa wə əəpul mul nə mənyok mə vin.»

⁷ E ghen mən bhata nakə etuŋa yii ená nabəkəa luk e tak ɛ, mə eezəgwak djema yii ená di nə tsik ɔ é ke náá: «Dha!»

⁸ Bhii tak, mə eezəbee dhiiti yaaga na dhəə ɛkəə eka e kəkə zəsə ɛ. Mot nadi kə yaaga tak ɔ, din ɛ

lə nabɛ é «esyee», deenek, zula bot ɛ zegwyɛ ɔ nadi edu nyɛ pɛ bhis. Tin, ghwyil ɛgɔ ɛ bot naadjɛaa bɛ kɔ ba mən kyee bɔs étɛp bɛ neegó bot nɛ pɛl. Bɛ neegó bot nɛ pwom edee, nɛ egum zɛnɔɔ bɛtit bɛ na nyan-nyan di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ.

⁹ E ghɛɲ mən bhata nakɔ ɛtuɲa yii etɛn nabɛkaa luk kɔ tak ɛ, mɛ eezɛbee si mesa ebuwa, esisim e bot ɛ nagóaa e buwa etɛɛ bɛ nadi é sosoob tɔ mɛkpa mɛ Zɛɛb nɛ ɛbaadi ɛtsaa-sɛs e Zɛɛb.

¹⁰ Bɛ naazɛtsim ɛlyɛɛpɛ: «Ghɛɲ mot eDɛɛ, mot eTɛɛtsɛ, wɔ aaboopɛɛ bot ɛ bɔs'ak den, étɛp ɛwa bɛ é fɛɲ etɛɛ náá, bɛ naagó bis?»

¹¹ E di'enek, bɛ naadjɛ mot nɛ mot pak'ɔɔ lɔbɔ na puu. Wɔ gwak nyɛ zɛke nɛ nɔɔ náá, bɛ pokogwaal ba mɔɔ ɛwala batsa, étɛp ɛbwood náá bɛ bil mɛtaɲ mɛ bɔn nyɛɛg nɛ bot ɛ bɛ nɛ bɛ nɔɔ nadi esa mesa ɔ aagóaa dáa bɔɔ.

¹² Bhii tak, mɛ eezɛbee mən bhata zɛkɔ ɛtuɲa etɛn nɛ wat bɛ nabɛk luk kɔ tak ɛ. Tin, wɔ gwak bɔs zɛdeegel ɛlyɛɛpɛ. E di'enek, gwyɛs moo é «suut» dáa kaad mot di nɛ pil ɛ. Tin, ngɔn moo é tɔɔbelaa dáa ghiya.

¹³ Wɔ gwak ekwyikwyɛn di pɛ tɔ gwɔɔ ɔ, zɛkwyt pɛ kɔ bɔs ɛkɛɛ ebhum le fiigh di ekwyit e bɔs nɛ ghuu ye di náá àáwoozal ɛ.

¹⁴ Tin, gwɔɔ naazɛwol nyɛl dáa bɛ dyeebawol bum ɛ. Mɛtsok djas nɛ eghola djas naadisaa é edi nadidi ɔ.

¹⁵ Bɛmɛkoozi, eboo ekukuma, ekukuma esodja, bɛkum ɛ bot, bot ɛ di nɛ mɛbwala ɔ, nɛ ekwom e bot zɛnɔɔ esɛɲɛɛ e bot, bɔɔ djas naakɛsɔwa tɔ eboo ghu mɛkok pak mɛtsok nɛ si ebat e mɛkok.

¹⁶ Tin, bɛ nadi eke nɛ mɛtsok nɛ ebat mɛkok náá: «Bilaka kɔ les, syelka bis étɛp bis needi ɛtsetaɛpe nɛ mot di pɛ kɔ bóó mɛkoozi ɔ, ɛtsetaɛpe nɛ ɛbuk ɛ mɔn bhata.

¹⁷ Etɛɛ náá, boo dwoo ɛbuk ɛ lɔɔ eezekum. Tin, ɛzɛ aakopyet?»

7

Geka Zɛɛb kɔ bot ɛ mɛsa mɛ

¹ Bhii tak, mɛ naazɛbee efofop ená metetel é etuma ená yii bɔs. Deenek, bɛ nadi esa náá, epup nadi edus pɛ edum e bɔs ɛ di ààpupal kɔ ɛko ɛ bɔs, ààpupal kɔ boo dii mɛsɔn nɛghu, ɛdeeg-deegak le wát.

² Bhii tak, mɛ naabee dhiiti fofop é dus pɛ kyee ɛdjem ɛ dwoo. E mbɔ'ɛ, nyɛ nadi emet geka Zɛɛb mot di nɛ tsik ɔ. Wɔ gwak, nyɛ zɛbam ɛlyelɛpe nɛ efofop ená binɔk, bot ɛ Zɛɛb nadjɛ bɛ ghwyil étɛp ɛsa ɛbiyo kɔ bɔs nɛ tɔ boo dii mɛsɔn ɔ náá:

³ «Sa bi ààleesa sa ɛbiyo kɔ ɛko ɛ bɔs, nɛ tɔ boo dii mɛsɔn, nɛghu é le wat ɛsok nɛ mena nɛ waka geka kɔ bhata bhwoob bot ɛ mɛsa ɛ Zɛɛb'enaka.»

⁴ Bhii tak mɛ naazɛgwak mɛtan mɛ bot ɛ nabela geka Zɛɛb é bhata bhwoob'ɔ. Ye nabɛ é bot bɛmil dhet nɛ bɛmil mɛkam-mɛná nɛ ená, tɔ bot ɛ mbyak bɔn Yisalaɛl djas.

⁵ Tin, geka yenek nasaa é:

tɔ bot bɛmil kam nɛ bɛmil ɛbá (12 000) tɔ bil dɛl ɛ Yuda,

tɔ bot bɛmil kam nɛ bɛmil ɛbá (12 000) tɔ bil dɛl ɛ Lubɛn,

tɔ bot bɛmil kam nɛ bɛmil ɛbá (12 000) tɔ bil dɛl ɛ Ghaad,

⁶ tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Asɛɛd,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Nɛftali,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Manase,
⁷ tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Simeyɔŋ,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Levi,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Isakaad,
⁸ tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Zabulon,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Zozɛf,
 tə bot bəmīl kam nē bəmīl ɛbá (12 000) tə bīdɛl ɛ
 Bɛɛzame.

Zukamwaa nē mot sok bóó məkoozi

⁹ Bhii tak, mē naazɛbee zukamwaa nē mot mɛtan
 mē wat di náá, mot tok nē ghwyil ɛlan ɛ. Ye nabe
 é, bot ɛ mɛdhik djas, bot ɛ membyak djas, bot ɛ
 bhwak djas, zɛnɔɔ bot ɛ elii djas. Deenek, bɛ nadi é
 metetel sok bóó məkoozi, sok bhwoob ɛ Mɔn bhata.
 Bɔɔ djas nabɔt ɛ elɔbɔ e na puu nē elɛɛ mɛbhi é
 mɛmbɔ.

¹⁰ Bɛ nadi etsim ɛlyelɛpe náá: «Tsik dus é pɛ
 daa Zɛɛb'enaka, mot di kɔ bóó məkoozi ɔ, nē mɔn
 bhata.»

¹¹ E mengwoob mē bóó məkoozi ye nadi é nē
 edjema ená di nē tsik ɔ, bhii tak bɛpaa zɛnɔɔ efɔfɔp
 djas. Bɔɔ djas naazɛkwyit mɛboŋ bhwoob si sok
 bóó məkoozi ɛtɛp ɛduwal ɛ Zɛɛb.

¹² Bɔɔ eke:
 «Amɛn! Beta náá, ɛduwal, nē duma,

nɛ etson, nɛ ɛbulal ɛ bhəɔ,
nɛ duu, nɛ mɛbwala, nɛ ghwyil,
di nɛ Zɛɛb'enaka kəm-kəm sii nɛ kəm! Amɛn!»

¹³ Ngət tɔ bɛpaa eezɛdji mɛ: «Bot ɛ zɛbət eləbɔ na puu binək é bɛzɛ? Bɛ dus paa?»

¹⁴ Mɛ eezɛbɔɔza: «Yɛ é wɔy é di egu, Ghɛɲ'am!» Wɔ gwak, nyɛ eezɛke nɛ nam: «Yɛ é bot ɛ naboma nɛ eboo mɛtiiga ɔ. Bɛ naagwyii eləbɔ bɔɔ nɛ ɛsa náá, yɛ pum nɛ ghiya mən bhata.»

¹⁵ Dum nɛ tɛp tak ɛ, bɛ di metetel sok bɔ́ɔ mɛkoozi ɛ Zɛɛb, tɔ ɛduwal nyɛ mwos nɛ pum tɔ ndjaa Zɛɛb. Tin, mot di ndiindel kɔ bɔ́ɔ mɛkoozi ɔ, nyɛy nyɛ ɛmet waabaal bɛ tɔ ndjaa Zɛɛb tak.

¹⁶ Deenek, bɛ aanəbaagwak za nɛ gwyɛs mɛdii. Bɛ aanəbaagwak mɛkas mɛ gwyɛs, àagwak-gwakak belaa.

¹⁷ Etɛɛ náá, mən bhata di kuku bɔ́ɔ mɛkoozi ɔ, nyɛ waabaal bɛ dɔ́a mot di ebaal ebhata ɛ. Tin, nyɛ waadjɛɛd bɛ tɔ ɛɔɔgɔ di ɛdjɛ tsik ɛ. E di'enek, Zɛɛb nyɛ ɛmet waasunjal bɛ mɛɲal é mis.

8

Mən bhata eekɔ ɛtuɲa yii etɛn nɛ ebá

¹ E ghɛɲ Mən bhata nakɔ ɛtuɲa yii etɛn nɛ ebá nabɛkaa luk kɔ tak ɛ, wɔ gwak bhwak zɛdi «kup» tɔ gwoo tyee di mɔɔ pɛs ɛwala.

² Tin, mɛ eezɛbee efofop etɛn nɛ ebá metetel sok bhwoob ɛ Zɛɛb. Bɛ naazɛdjɛ bɛ etɔɲ etɛn nɛ ebá.

³ Dhiiti fofop eezɛtyaa engwoob mesa ebuwa, nyɛ nadi é nɛ mɔɔ buku nasaa nɛ lɔɔd é tɛp ɛdik ɔɔɔ* di ewyisal mbɛɛ mɛnuub ɛ. Bɛ eezɛdjɛ nyɛ bɛtɛ nɛ

* **8:3** ɔɔɔ puuza epek ele nɛ dhiiti eka nadi edikaa é tɛp ɛdjɛ mbɛɛ mɛnuub ɛ

əɔsə étɛp nyɛ neeka yɛ ləɔg wat nɛ mɛndjaala mɛ bot ɛ Zɛɛb e Zɛɛb, kə mesa ebuwa nasaa nɛ ləɔd di sok bhwoob bóó məkoozi ɛ.

⁴ E di'enek, eguluk ndika əɔsə fofop dik ɛ, nadi edus tə mbə'ɛ byet sok bhwood Zɛɛb dəɔ nɛ mɛndjaala mɛ bot ɛ Zɛɛb e Zɛɛb.

⁵ Tin, wə gwak fofop zɛnəɔ məɔ loŋo bɛ di edik bɛ mɛnanas nɛ yɛ ɛ. Nyɛ eezɛlwoodal yɛ nɛ du nyɛ nanəɔ kə mesa ebuwa ɛ, nyɛ eezɛmwas yɛ kə ɛko ɛ bəs. Wə gwak, ghɛl ɛko zɛbam, bhyeed gek, mengwyɛs gwyɛs, bəs dheegel.

Efofop end məken epeləɔ təŋ

⁶ Tin, efofop etɛn nɛ ebá nadi nɛ etəŋ etɛn nɛ ebá ɔ, nadi ekomsa étɛp ɛləɔ etəŋ.

⁷ Tin, fofop məken eezɛləɔ təŋ. Wə gwak, bhi bɛtɛ nɛ mɛtaadak nɛ du puuza nɛ ghiya zɛnə kə ɛko ɛ bəs. Kyee wat məkɛɛ mɛlɛl bəs nɛ bim ele, zɛnəɔ eka e bes djas naazɛdyak.

⁸ Bhii tak, fofop yii ebá eezɛləɔ təŋ. Dhiiti sonok tyee boo ɛtsok nɛ ngel é tak naazɛghaaga tə boo dii məsən. Wə gwak kyee wat məkɛɛ mɛlɛl mɛ boo dii məsən zokazɛliiza ghiya.

⁹ E di'enek, wə gwak ɛdhuu wat tə mɛdhuu mɛlɛl mɛ edjema djas nadi nɛ tsik tə boo dii məsən ɔ zokazɛgwyɛ. Dəɔ nɛ kyee ɛdhuu wat tə mɛdhuu mɛlɛl mɛ məsuwa nadi kə boo dii məsən ɔ zokazɛtwaalel.

¹⁰ Fofop yii elɛl naazɛləɔ təŋ, wə gwak boo kwyikwyen zɛdus pɛ ɛko, bil pɛ si. Kwyikwyen tak nadi egel dáa boo ngel lama. Ye nadus é pɛ ɛko, wə gwak yɛ zɛkwyit tə kyee wat eboo mɛdhii tə ekyee elɛl dəɔ nɛ tə ɛsəɔgə.

¹¹ Din ɛ kwyikwyen tak nabe é Absɛt†. Kyee wat mɛdhii tɔ ekyee elɛl moo tin ɛgwyɛɛpe. E di'enek, bɛtɛ nɛ bot ɛ nade mɛdii mɛ tak ɔ naagwyɛ, etɛɛ náá mɛdii mɛ tak nabe é ye moo nɛ sa di egó bot ɛ tɔ tak.

¹² Fofop yii ená eezɛlɔɔ tɔŋ. Wɔ gwak ye zɛnyunɔ e kyee wat tɔ ekyee elɛl e gwyɛs, nɛ kyee wat tɔ ekyee elɛl ngɔn, baazɛnɔɔ kyee wat tɔ ekyee elɛl ekwyikwyen. Tin, Ye zɛgwyiid, mwos tokapɛ nɛ kyee wat tɔ ekyee elɛl e mɛkas mɛ, pum pe tokapɛ nɛ kyee wat tɔ ekyee elɛl e mɛgwyiid mɛ.

¹³ Tin, mɛ ee baazɛgwyák, mɛ eebee ɛ bhyel wat é pilal pɛ ɛko, mɛ eegwak nyɛ ekim ɛlyɛɛpe: «Ha mezuk! Ha mezuk! Ha mezuk nɛ bot ɛ bɔs, é ghɛŋ efɔfop elɛl kalik ɔ aalɔɔ yɔbɔ etɔŋ ɛ!»

9

¹ Fofop yii etɛn eelɔɔ yɛ tɔŋ. Mɛ eezɛbee ɛ kwyikwyen wat edus pɛ tɔ ɛko kwyit é bɔs. Kwyikwyen tak eedjɛaa sap boo guk na dim-dim di ààbɛ nɛ ɛsik ɛ.

² Kwyikwyen tak eezɛdii boo guk na dim-dim di ààbɛ nɛ ɛsik ɛ, wɔ gwak eguluk etim tɔ tak. Eguluk tak nɔŋɛl é nɛ eguluk e boo du na bɔk-bɔk. Wɔ gwak gwyɛs nɛ pup zɛgwyiid nɛ eguluk binek.

³ Etsemaaka naazɛwɛyis tɔ eguluk binek, wɔ gwak bɛ zɛdjaadla kɔ bɔs djas. Bɛ naadjɛaa mɛbwala mɛ di enɔŋɛl nɛ yii ebaalɔl ɛ.

⁴ Deenek, bɛ naalu bɛ náá, bɛ nàsaab eka nɛ ele, ààsaab-saabak bɛdhiiti mɛbhek. Tin, bɛ goka nɛ ɛzosa ɛbiyo é nɛ bot ɛ di ààbɛ nɛ geka Zɛɛb kɔ ebhata-bhwoob bɔɔ ɔ.

† 8:11 Absɛt ye é din ɛ eka na gwyee-gwyee

⁵ Yə ààpadjeaa bə ze náá, bə gó bot góak, bə zotiig bə bəngən eten. Tin, mezuk mə etsemaaka binək aasa nə bot ɛ bəs ɔ, yə aakpaa dāa mɛpkaa mə ɛbaaləl di ekwaal mot ɛ.

⁶ E mɛlu menek, bot ɛ waasaa ɛsyee, ɛsyee aanəkwaazyɛ. Bə waakwyɛl náá, bə gwyɛ, tin, ɛsyee ɛ waakaab bə.

⁷ Etsemaaka binək nadi ɛ dāa eyaaga zekomsa ɛtɛp ɛkelumla dɛɛb ɛ. Elo bəs nadi ɛ nə ɛkɔtɔ bəghɛn nasaa nə lɔɔd ɛ, mɛbhwoob mə nadi ɛ dāa yii ebət.

⁸ Bhoo elo bəs nadi ɛ dāa yii boa, mɛdje mə nakadi ɛ dāa mɛdje mə bəghee.

⁹ Ebət bəs nadi ɛ dāa ghun ghwooz. Ghuula mɛbhap mə nadi ɛ dāa ghuula embem e yaaga di kɛlumla dɛɛb ɛ.

¹⁰ Etsemaaka binək nabɛ ɛ nə mɛkɛɛz nə bəs mɛgɔk ɛ tak dāa ɛbaaləl. Bə bela mɛbwala mə ɛzuk ɛ bot tɔ bəngən eten ɛ nə mɛkɛɛz menek.

¹¹ Mɛkoozi mə ɛ fofop nadjəaa guk na dim-dim ɔ. Tɔ lii Ebhele, bə djoo nyɛ ɛ Abadɔn, tɔ lii Ghɛlek bə djoo nyɛ ɛ Apolyɔn, yə kwyɛl ɛlɛɛ ɛ «mot di epul ɔ».

¹² Mezuk mə mɛkɛn eezedhaa. Bhii tak, yə ɛ nə dhiiti mezuk məmbá di ebaazyɛ ɛ.

¹³ Bhii tak, fofop yii eten nə wat elɔ yə tɔn. Mə eezɛgwak gwood wat edus pɛ tɔ etuma ená yii mesa ebuwa nasael nə lɔɔd yii di sok bhwoob Zɛɛb ɛ.

¹⁴ Tin, gwood'enek eezɛke nə fofop yii eten nə wat nadi emɛt tɔn ɔ náá: «Tiia efofop ená di kɔla engwoob boo soob na djato-djato di edjooaa Efalat ɛ.»

¹⁵ E di'enek, bə eezɛbet efofop ená nadi bə moo babeega ɛtɛp ɛwala ɛlenek, ɛtɛp dwoɔ ɛlenek, ɛtɛp

ngən'enek, étəp mbu yenek, étəp bə neekəgó edhuu
 ε bot wat tə mədhuu mələl nadi kə əko ε bəs ɔ.

¹⁶ Bə naaləε mε metan mε esodja bəɔ di elumla
 dəeb kə eyaaga ɔ, mε nagwak é náá, bə nabe é
 emiliyən bədhet əbá.

¹⁷ Beeka dāa mε nabeeyaga nε esodja bəɔ di
 elumla dəeb kə tak ɔ tə dhyam: bə nabət é eghun na
 təɔbelaa dāa du, dhəɔ dāa əkok ε metan di edjóaa
 safiid ε, ndjemlaa dāa dhiiti mbi məsii mε na goo-
 goo* di edjóaa sufələ. Elo eyaaga tak nadi ε dāa
 elo eboo bəghee. Enuub bəɔ wyisal é du nε eguluk
 dəɔ nε məsii mε na goo-goo.

¹⁸ Du, eguluk, nε məsii mε na goo-goo, di ewyis
 tə enuub eyaaga é, eboo mezuk mələl nagó edhuu
 wat tə mədhuu mələl mε bot ε bəs.

¹⁹ Etəε náá, məbwala mε eyaaga é tə enuub bəɔ,
 nε tə məkəεZ məɔ. MəkəεZ məɔ é dāa bənyɔ. MəkəεZ
 məɔ tak é nε elo étəp əzuk ε bot.

²⁰ Tin, bot ε nadi àəgwyε nε mezuk'enek ɔ nabe
 é àəswoola məfulu məɔ. Bə nadi eduduwal embee
 esisim, nε bənaghise, yii bəɔ bəmet nalul nε ləɔd, nε
 gwooz di elulaa epata, nε gwooz di edjóaa bhləɔz
 nεghu le, esa di náá, ye tok nε ghwyil əbee, àəgwak,
 ààkε ε.

²¹ Bə nabe é ààkat əgó é bot, esa bə məsimba, esa
 məZ nε edjii.

10

Fofop nε məɔ məkana mbek

¹ Bhii tak mε eezəbee dhiiti fofop na məbwala
 dhaa nyel esul tə gwoo. Eguud naabutal nyε

* **9:17** dhiiti mbi məsii mε na goo-goo məsii mε tak djóaa é sufələ

dáa kaad. Tin, dhiya nadii nyɛ é lo. Bhwoob'ɛ nadi ekas dáa gwyɛs, mɛko nadi é ɛlyɛɛpɛ dáa mɛgwyɪŋ, ekas dáa ngel du.

² Tɔ mbɔ'ɛ, nyɛ nadi é nɛ mɔɔ mɛkana mbek, nyɛ naakɛl ko eghɛŋ bɛ kɔ boo dii mɛsɔn, ko ɛ myɛl ɛ lɛ kɔ bɔs.

³ Tin, nyɛ naazɛkim ɛlyɛɛpɛ dáa ghee di ekɛɛd ɛ. Bhii nyɛ nakim ɛ, wɔ gwak bham bɛghɛl ɛko etɛn nɛ ebá zokazɛgek.

⁴ Bhii bham bɛghɛl ɛko, mɛ nadi ekwyɛl ekwyal sa bham bɛghɛl ɛko nadi elii ɛ. Mɛ eezɛgwak dhiiti gwood tɔ gwoo eke: «Syela sa bham bɛghɛl ɛko ɛ tɛn nɛ ebá binek lɛɛ wɔ ɛ, sa wɔ ààkwyal yɛ.»

⁵ Wɔ gwak fofop mɛ nabee tetel kɔ boo dii mɛsɔn, nɛ kɔ bɔs ɛ, zɛben mbɔ eghɛŋ bɛ pɛ ɛko,

⁶ tin, nyɛ eezɛtuwal myon nɛ mɛsɔn nɛ din ɛ Zɛɛb mot di kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɔ, mot nakus gwoo nɛ bɔs, nɛ boo dii mɛsɔn, nɛ esa djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ. Fofop eezɛke: «Ɛwala ɛ tak ààkabɔya!»

⁷ Tin, dwoo bot aagwak fofop yii etɛn nɛ ebá elɔɔ yɛ tɔŋ ɛ, esa Zɛɛb nasyɛl nɛ bot ɛ bɔs ɛ waanyɛn popoopwon. Yɛ aasaɛl dáa nyɛ naloolɛɛ bot ɛ mɛsa mɛ, bɛngoolɛl ɛ mɛkpa ɛ.

⁸ Bhii tak, mɛ eebaagwak gwood mɛ nagwak edus tɔ gwoo ɛ, yɛ eebaazɛlii nɛ nam liia sis: «Tɔ́a, kɛnɔɔ mɔɔ mɛkana di mbek tɔ mbɔ ɛ fofop di tetel kɔ boo dii mɛsɔn, nɛ kɔ bɔs ɛ.»

⁹ Mɛ naazɛtiila pɛ daa fofop, mɛ eezɛke nɛ nɛ náá, nyɛ djɛ mɛ mɔɔ mɛkana. Nyɛy nɛ nam náá: «Nɔŋa yɛ, da wɔ é dɛ, yɛ é waagwyɛɛ wɔ tɔ mɔ, tin, yɛ waases wɔ tɔ nuub dáa ego.»

¹⁰ Mɛ eezɛnɔɔ mɔɔ mɛkana nadi tɔ mbɔ fofop ɛ, dɛ yɛ. Mɛses mɛ tak tɔ nuub'am nadi é dáa ego. Tin,

dáa mε namin yε ε, ye nabε é ye moo εgwyeeεpe tɔ mɔ'am.

¹¹ Bhii tak, nyε eebaazεke nε nam: «Ye goka é wɔ baagoola goola sis dáa ngoolel-mεkpa ε Zεεb, sa Zεεb nakεk nε bεtε nε ekyee mεdhik, membyak, zεnɔɔ elii nε bεmεkoozi ε.»

11

Betyaases ebá

¹ Bhii tak, wɔ gwak bε zεdje mε le ghwaazok di egekaa mεdjaa mε esonok nε yε ε, enɔɔjel ε nε mɔɔ bil le. E di'enek, bε eezeke nε nam: «Wyεla, Tɔa kεgek mεdjaa mε di e dεε e Zεεb, dɔɔ nε mesa ebuwa, da wɔ é laa metan mε bot ε di eduwal Zεεb ɔ.

² Tin, da wɔ é bet εbesεε meken kok ndjaa Zεεb, ààgek yε, etεε náá, bε naazedje yε nε bot ε membyak mesis. Bot aasaab dék ghaada na dεε bεngɔn mεkam-mená nε ebá ɔ (42).

³ Mε waadhisi betyaases bam bebá, bε waabɔt ε ekaad e pil. Bε waagoola bhaadal dus pε daa Zεεb ε melu mil nε bεdhet ebá nε melu mεkam-meten nε kam wat (1 260).»

⁴ Betyaases binɔk bebá lyaal ε, ele e oliv ebá, nε sa di ekεlaa elama ε ebá sok bhwoob Ghεɲ na kuma bɔs ε.

⁵ Mot ekwyel εsa bε εbiyo ɔɔ, du é waawyis tɔ enuub bɔɔ, yε é dik bot ε mεbhuka mɔɔ. Ye é deenek ε bot aakwyel εsa bε εbiyo ɔ aagwyε.

⁶ E ghεɲ bε aadi ege-goola bhaadal dus pε daa Zεεb ε, betyaases binɔk é nε ghwyil εbe bhi é melu mε bε aadi egoola bhaadal Zεεb ε. Bε é nε ghwyil eliig mεdii zye ghiya. Bε é nε ghwyil εsa náá, bhwak

djas ni tɔ membi mε eboo mezuk djas esok nε esok dāa elyem bɔɔ di ekwos ε.

⁷ Tin, é ghεη bε aasilal εgoola bhaadal yɔɔ ε, tit di ewyis tɔ boo guk na dim-dim di āābε esik ɔ waalumla dεeb nε nɔɔ. Nyε waakwak bε, nyε waagó bε.

⁸ Myon̄ mɔɔ waakaa é di bot djas di esεega tɔ boo ghaada ɔ, di Ghεη'ɔɔ nabemaa kɔ melaaba ɔ. E mis ε Zεeb, di yenek lyaal ε ghaada «Sod̄m» nε kyee dik «Ezipte».

⁹ Bot ε bɔs djas, bot ε membyak djas, nε bot ε elli djas dɔɔ nε bot ε mεdhik djas é waabee myon̄ mɔɔ melu melεl nε pes. Tin, bε aan̄myaal náá, myon̄ mɔɔ kεwaa tɔ εvit*.

¹⁰ Bot ε di kɔ εkɔ ε bɔs é waamyaa nε εsyee ε lɔɔ, bε aadi é tɔ εbyon̄, bε waapekel pak'ɔɔ, etεε náá, bεngooel ε mεkpa ε Zεeb bebá binɔk naady-eebaazuk bot.

¹¹ Tin, bhii melu melεl menek nε pes, eswos e tsik eezεdus pε daa Zεeb ni tɔ lɔɔ. Wɔ gwak bε zεwyel tyaa metetel, tin, bwɔɔ naazεmεt bot ε nadi ebee bε ɔ elyεlεpe.

¹² Bεngooel ε mεkpa ε Zεeb bebá binɔk naazεgwak dhiiti boo gwood ebam pε tɔ gwɔɔ: «Goka wak!», bε naabyet tɔ tɔ gwɔɔ tɔ eguud, é mis mε bot ε mεbhuka mɔɔ.

¹³ E di'enek, wɔ gwak bɔs zεdheegel elyεlεpe. Kyee wat tɔ ekyee kam e ghaada zokazεbik. Bot bεmil εten nε bεmil εbá (7 000) zokagwyε nε kuukuu bɔs nadheegel ε. Bwɔɔ naazεsa bot ε natsak ɔ, é di'enek, bε naazεdjε duu nε Zεeb mot di tɔ gwɔɔ ɔ.

* **11:9** kεwaa tɔ εvit mεvit mɔɔ nadidi é, tɔ gu εkok kpaka

14 Mezuk mə bhəəba eedhaa, tin, mezuk mə eləl moo aakan.

Tənyii etən nə ebá

15 Tin, fofop yii etən nə ebá eezələə yə təŋ. Eboo bhyeed eezəgek ɛlyeləpe tə gwoo eke náá: «Eyən bəs'ak moo ɛ yii Ghən'es, nə Məsia mə. Nyə waakək kə bəs kəm-kəm sii nə kəm!»

16 Tin, bəpaa məkam-məmbá nə ená, nadi mendiidel kə məbhóó mə ekukuma bə sok bhwoob ɛ Zəeb ə, bə eezəghaaga bhwoob si, da bə ɛ zəkwyit məbən si ɛtəp duwal Zəeb,

17 bəə nə nə náá:
«Ghən Zəeb məkake,
wəy mot di ə, wəy mot nadi ə,
bis ɛpegħaapəə wə, etəə náá, wə eesa nə məbwala
mə náá,
wə kək kə eyən'ələ».

18 Bot ɛ mədhik naapkaa məbuk,
nenak, yə ɛ ɛbuk ɛ lə ɛ kadi enyen.
Əwala ɛpəə bot ɛ nazegwyə ə eezedjala,
yə ɛ əwala ɛ waadjə bot ɛ məsa mə, bəngooləl ɛ
məkpa ɛ Zəeb efute ɛ,
nə bot ɛ di elooba nə nə ə zənəə bot ɛ di bə ə,
yə nakoozodi bot ɛ mbyok nə bot ɛ di àadi bot ɛ
mbyok ə.

Əwala əsaab bəs ɛtəp bot di əsaab yə ə, yə eedjaala!

19 Wə gwak, di e dəə ɛ Zəeb zəbənəl tə gwoo tin, tot ɛbhən zokatuula. Menges, bhyeed, bham ghəl əkə, bəs dheegel zənəə bhi boo mətaadak.

12

Moma bə dhalagəŋ

¹ Boo ndem wat naazetuula tɔ gwoo: dhiiti moma naabɔt gwyɛs ɛ nyel dɔ́a kaad, ngɔn nabe ɛ si meko me, nye nadi ɛ ne kɔtɔ beghɛɲ na ekwyikwyen kam ne bebá kɔ lo.

² Nye nadi ɛ ne ebum. Tin, ebɛl nadi esa náá, nye tsim ɛlyɛɛpe.

³ Tin, wɔ gwak dhiiti ndem sis baazetuula tɔ gwoo, ye nabe ɛ boo dhalaghɔɲ* na tɔɔbelaa dɔ́a du. Nye nadi ɛ ne elo etɛn ne ebá, ne melak kam. Tin, kɔ elo etɛn ne ebá binek, ye nadi ɛ ne ekɔtɔ beghɛɲ etɛn ne ebá.

⁴ Deenek, ekɛɛZ ɛ lɛ nadi ewaabal ɛdhuu ɛ ekwyikwyen wat tɔ mɛdhuu mɛlɛl nadi tɔ gwoo ɔ, wɔ gwak ye mwas bɛ kɔ bɔs. Dhaalagɔɲ tak natyan ɛ sok bhwoob moma nadi ekwyɛl ɛbya ɔ, ɛtɛp nye needɛ mɔn tak ɛ ghɛɲ nye aabyɛl ɛ.

⁵ Tin, moma tak naazɛbya mɔn motom. Mɔn tak ɛ waadjɛɛd bot ɛ membyak djas ne sek ghwooz. Mɔn tak naazɛbyet tɔ pɛ daa Zɛɛb, pɛ bóó mekoozi mɛ di ɛ.

⁶ Yɛ kabɛ moma ɔɔ, nye naazɛkaab tɔ, pɛ kyee dik bɛsyɛ di ààbɛ ne mɛdii ɛ, pɛ pak Zɛɛb nazekoobal nye di ɛ, ɛtɛp nye needjɛaa edee mɛlu mil wat ne mɛlu bɛdhet ebá ne mekam-mɛtɛn ne kam wat (1 260).

⁷ Bhii tak, tuub naazɛduel tɔ gwoo. Kukuma efofop Mesɛl ne efofop bɛ naaduu ne dhaalagɔɲ. Tin, dhaalagɔɲ naabaangamela pɛ ye kyee ne bɛ efofop.

⁸ Tin, ye nabe ɛ bɛ naakwak dhaalagɔɲ bɛ ne efofop bɛ. Bɛ nabe ɛ ààkabɛ ne di ɛdi tɔ gwoo.

* **12:3** *dhalaghɔɲ* ɛ ghɛɲ na mwa, dhalaghɔɲ nabe ɛ boo tit di esa bot ekɛɛd ɛ mis ɛ.

⁹ Tin, boo dhalaghɔŋ naazyeegelaa mwasaa pɛ si. Ye ɛ nyɛy ɛ di nyɔ na mwa. Nyɛy ɛ di edjooaa dim nɛghu Satan mot di esa náá bot ɛ bɔs wo ze ɔ. Bɛ naazemwas nyɛ bɛ nɛ efofop bɛ kɔ ɛko ɛ bɔs.

¹⁰ Bhii tak, mɛ eezɛgwak gwood wat ekim ɛlyelɛpɛ tɔ gwoo, eke náá: «Nenak, ye moo ɛ ɛwala ɛ Zɛɛb di etsik bot ɛ! Nenak, Zɛɛb'enaka eelyaal mɛbwala mɛ, nyɛ eesa náá, ɛyɔŋ ɛ lɛ di. Nenak, mɛkoozi mɛ ɛ tɔ mɛmbɔ ɛ Mɛsia. Etɛɛ náá, nyɛ naazedis mot di epit bɔn nyɛɛg bina mwos nɛ pum tɔ gwoo ɔ, mwas nyɛ pɛ si.

¹¹ Bɔn nyɛɛg bena eekwak nyɛ dum nɛ ghiya mɔn bhata nɛ mɛkpa mɛ bɛ di egoola ɛ. Bɛ nabe ɛ ààkwyɛɛg mɛnyel mɔɔ, bɛ naamyam ɛgel mɛnyel mɔɔ.

¹² Etɛp tak ɛ di náá, dika tɔ mɛmyaala, wɔy gwoo nɛ biyɔ bot ɛ di tɔ gwoo ɔ! Ye kabe wɔy bɔs nɛ boo dii mɛsɔn ɔ, kpaa-ghon nɛ nen! Dim moo ɛ kɔ len, nɛ ɛbuk dhaa tyɛ, etɛɛ náá, nyɛ nɛ gu náá, mɛlu mɛ kɔ ɛko ɛ bɔs kalik ɛ batsa!»

¹³ Dáa dhalaghɔŋ nabee náá, nyɛ naazyeegelaa, mwasaa kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ, wɔ gwak nyɛ zɛdu moma nabya mɔn motom ɔ.

¹⁴ Tin, moma naazɛdjɛaa eboo mɛbhap mɛmbá yii bhyel. Ye nabe ɛ étɛp nyɛ neepilal, kɛkum edi bɛ nazekobal nyɛ yɛ ɛ pɛ kyee dik bɛsyɛ di ààbɛ nɛ mɛdii ɛ. E di nyɛ aadjɛaa edee membu mɛlɛl nɛ pes ààkuna nɛ nyɔ ɔ.

¹⁵ Wɔ gwak nyɔ tak zɛgo dhoo mɛdii nɛ mɛdii ɛbuɛpɛ dáa dii djaa bhii kon moma yenɔk étɛp moma neewo tɔ mɛdii mɛ tak.

¹⁶ Tin, wɔ gwak, bɔs zokazyɛ zetsik moma. Bɔs eezɛbɛɛ nuub, min bɛtɛ nɛ mɛdii mɛ dhalaghɔŋ

nago tɔ nuub'ɛ djas.

¹⁷ Tin, dhalaghɔŋ nazɛpkaa ɛbuk nɛ moma, wɔ gwak, nyɛ zɛtɔ kɛlumla dɛɛb nɛ bɛdhiiti bɔn moma di elooba nɛ mɛtiŋ ɛ Zɛɛb, nɛ ɛdi ɛ sosoob nɛ ɛtsɛɛtsɛ e bhaadal ɛ Yezu ɔ.

¹⁸ Ɛ di'enek, dhalaghɔŋ nazɛtɔ kɛtyaa ɛ ngwoob bɛsyɛ boo dii mɛsɔn.

13

Bɛtit ɛbá

¹ Bhii tak, mɛ eezɛbee dhiiti tit wat ɛ wyis tɔ boo dii mɛsɔn. Nyɛ nadi ɛ nɛ melak kam, nɛ elo ɛtɛn nɛ ebá. Kɔ melak kam yenek, ye nabe ɛ nɛ ɛkɔtɔ bɛghɛŋ kɔ tak. Pɛ kɔ elo binek, ye nabaadi ɛ nɛ ɛkwyala e min di enyek Zɛɛb ɛ.

² Tit mɛ nabee ɛ nadi ɛnɔŋɛl nɛ ghee, mɛko mɛ nadi ɛ, dáa mɛko mɛ tit di ɛdjóoaa ulsɛ ɛ, nuub'ɛ kadi ɛ dáa yii boo ghee. Dhalaghɔŋ* naazɛdje tit'enɔk mɛbwala mɛ, nɛ bóó mɛkoozi mɛ zɛnɔɔ boo ɛghɛŋ bɛ.

³ Lo wat tɔ elo e tit'enɔk nadi ɛ nɛ pyon ɛkɛɛ bɛ naabi nyɛ dhaa tyɛ, sa ɛkunaa nɛ ɛsyee. Tin, pyon tak naazɛgel. Deenek, bhwak djas naadyee-bamyaala nɛ nɛ, wo gwaa, bɛ du nyɛ.

⁴ Tin, bot djas nabe ɛ bɛ moo eduwal dhalaghɔŋ, ɛtɛɛ náá, nyɛ naadjɛ ɛghɛŋ nɛ tit. Bot djas nabaadi eduwal tit, bɔɔ náá: «Ye ɛ ɛzɛ di ɛnɔŋɛl nɛ tit, ɛzɛ di nɛ ghwyil ɛlumla dɛɛb nɛ nɛ?»

⁵ Tit naabela ghwyil ɛwyisal mɛkpa mɛ ɛbet, nɛ ɛnyek din Zɛɛb, nyɛ nazeɛbela ghwyil ɛsa deenek ɛ bɛngɔn mɛkam-mɛná nɛ ebá (42).

* **13:2** Ye baabelaa ɛ tɔ ɛlanɛl 12.3.

⁶ Tin, nyε moo enyek Zεεb, é lee din ε lε, dɔɔ nε di nyε di ɔ, zεnɔɔ sa djas di tɔ gwoo ε.

⁷ Bε naabaladjε nyε ze elumla dεεb, da kwak bot ε Zεεb. Bε naadjε nyε eghεɲ kɔ membyak djas, kɔ bot ε bɔs djas, kɔ elii djas, kɔ bot ε mεdhik djas.

⁸ Tin, bot djas kɔ εko ε bɔs é waaduwal nyε, bot ε di náá, min mɔɔ tok kwyala tɔ mεkana mε tsik kana bɔs nakusel ε. Mεkana mε tsik tak é mεkana mε mɔn bhata nakaa buwa ɔ.

⁹ «Mot di nε mεlɔ ɔɔ, nyε gwak εnyɔɔpe!

¹⁰ Mot ε di náá, nyε aadi é mot membok ɔɔ, nyε waani é mbok. Mot ε di náá, nyε aagwyε é nε pεl ɔɔ, nyε aazogwyε ε nε pεl. Etεp tak ε di náá, bɔn ε Zεεb goka é nε εdi nε zii nε εdum εkoɲ nε Zεεb.»

¹¹ Bhii tak, mε eezεbee dhiiti tit eewyis tɔ bɔs. Nyε nabε é nε melak mεmbá dáa yii mɔɔ bhata, tin, nyε nadi elii é dáa dhalagɲ.

¹² Nyε nabε é nε eghεɲ e tit mεken djas, nyε nadi etel eghεɲ binek ε é mis mε tit'enɔk. Nyε naabesal bɔs nε bot ε di kɔ bɔs ɔ náá, bε duwal tit nabaalaa sok boo pyonɲ nawaagó nyε da yε εgel ɔ.

¹³ Deenek, tit nawyis tɔ bɔs ɔ nadi esa eboo esa e mεbwala. Nyε naabatasa náá, du dus tɔ gwoo sul é bɔs é mis mε bot djas.

¹⁴ Deenek, nyε nadi ekɔɔ bot ε bɔs nε endem mεbwala mε nyε nadi esa é mis mε tit mεken ε. Nyεy nε nɔɔ náá, bε kpak naghise étεp εduwal tit nabaalaa nε pεl da nyε é tsak ɔ.

¹⁵ Tin, tit bhɔɔba yenɔk naadjεaa ghwyil esa náá, naghise yenɔk di nε tsik, ye lii, da yε εgɔ bot djas di àaduwal yε ɔ.

¹⁶ E di'enek, tit'enɔk naazεbesal bot djas, bot ε di nε mbyok nε bot ε di ààbε nε mbyok ɔ, djel mot

nɛ kum mot, kwom nɛ mot di pɛka ɔ, náá, bɛ waa egeka kɔ mɛmbɔ mɛ eghɛɲ bɔɔ nɛghu kɔ ebhata bhwoob bɔɔ.

¹⁷ Deenek, mot tok nɛ ghwyil ɛbɔm nɛ ɛbɔmsa dhiiti sonok nyɛ di ààdi nɛ geka yenek ɔ, nɛghu din ɛ tit, nɛghu mɛtaɲ mɛ di enɔɲɛl nɛ din ɛ lɛ ɛ.

¹⁸ Deenek, ye goka é mot di nɛ etson. Mot ɛ di etselal ɔɔ, nyɛ é nɛ ghwyil ɛgu sa ɛlɛɛga tit'enɔk di ɛlɛɛ ɛ, etɛɛ náá, ɛlɛɛga ɛlenek é ɛlɛɛga din ɛ mot. ɛlɛɛga tak é bɛdhet-ɛtɛn nɛ wat nɛ mɛkam-mɛtɛn nɛ wat nɛ etɛn nɛ wat (666).

14

Mɔn bhata nɛ bot é zebaabela tsik ɔ

¹ Mɛ nadi ebaabee: wo gwaa, mɛ zɛbee mɔn bhata titel kɔ ɛtsok ɛ Siyɔɲ. E di nyɛ nadi ɔ, ye nabe é nɛ bɛdhiiti bot bɛmil dhet nɛ bɛmil mɛkam-mɛná nɛ ɛna (144 000), nadi nɛ din ɛ lɛ nɛ yii Sɛɛg kwyala kɔ ebhata bhwoob bɔɔ ɔ.

² Mɛ eezɛgwak dhiiti gwood tɔ gwoo eke é swak dáa eboo mɛsok, dáa boo bham ghɛl ɛko. Tin, ɛtap ɛ mɛ nagwak é nadi é dáa yii bot ɛ di ebwom ngɔmbi ɔ.

³ Bɛtɛ nɛ bot binɔk nadi etii djeeb na bes sok bhwoob bóó mɛkoozi, sok bhwoob edjema ɛná di nɛ tsik ɔ, zɛnɔɔ bɛpaa. Mot nabe é ààbɛ nɛ ghwyil ɛdjek djeeb tak, yɛ di ààbɛ bot bɛmil dhet nɛ bɛmil mɛkam mɛná nɛ ɛná (144 000) nadi kɔ bɔs, mɔn bhata natsik ɔ.

⁴ Bot binɔk nabe é, bot ɛ nadi ààsaab mɛ nyel mɔɔ nɛ mɛzɔ kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, bɛ naabaal mɛnyel mɔɔ tɔ edɛɛ. Bɛ ɛpedu mɔn bhata é edi djas nyɛ di etɔ ɛ. Bɛ naadjɛaa tsik tɔ sama bot ɛ nadi kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ,

étəp bə needi bot ɛ məkən aadjəaa Zəɛb bə nɛ Mən ɛ bhata ɔ.

⁵ Bə ààwɣisal etəp etsal tə enuub'ɔɔ, bə tok nɛ ghwyil kweselaa ndjɛ səs.

Efofop elɛl

⁶ Bhii tak, mə naazɛbee dhiiti fofop epilal ɛvyɛɛɛpɛ pɛ tə gwoo. Nyɛ nabe é nɛ Mbɛɛ Bhaadal na kəm-kəm ee nyɛ nadi ekwyɛl ɛgoola nɛ bot djas di kə ɛko ɛ bəs ɔ, nɛ bot ɛ mədhik djas, nɛ bot ɛ membyak djas, dɔɔ nɛ elii djas, bot ɛ bəs djas.

⁷ Nyɛ nadi etuud ɛlyɛɛpɛ é náá: «Kaabka Zəɛb, djeka nyɛ duma! Etɛɛ náá, ɛwala nyɛ di epéɛ bot ɛ bəs ɛ yɛ eezɛdjala. Duwalka mot nakus gwoo nɛ bəs ɔ, mot nakus boo dii məsən nɛ esɔɔgɔ djas ɔ!»

⁸ Fofop bhɔɔba nadi edu fofop məkən ɔ nadi eke náá: «Yɛ eewyɛɛza, boo ghaada bhabhilən eewyɛɛza! Nyɛ eedjɛ bot ɛ mədhik djas mənyok mə vin mə mbee məzɔ!»

⁹ Tin, fofop yii elɛl, mot nadi edu bɛbá binək ɔ, nadi ekim ɛlyɛɛpɛ náá: «Mot é duwal tit nɛ naghise yɛ ɔɔ, da nyɛ é bela geka kə bhata bhwoob nɛghu kə mbɔ ɔɔ,

¹⁰ nyɛy pɛ aadɛ mənyok mə vin mə boo ɛbuk ɛ Zəɛb. Mənyok mə vin mə tak ɛ aadi é na nyan-nyan, tin, Zəɛb é waaso yɛ tə mɔɔ buku ɛbuk ɛ lɛ. Deenek, nyɛ waabee boo mezuk tə du nɛ məsii mə na goo-goo di djóoaa sufɛɛ ɛ é mis mə efofop na dɛɛ, dɔɔ nɛ é mis mə mən bhata.

¹¹ Eguluk e du mezuk mɔɔ ɛpebyet pɛ ɛko kəm-kəm. Bot ɛ di eduwal tit nɛ naghise yɛ ɔ, bot ɛ bela geka din ɛ lɛ é bhata-bhwoob ɔ, bə ɛpeni tə mezuk mwos nɛ pum, ààbɛ nɛ ɛwala.»

12 Dum nε tɛp tak ε, bot edεε Zεeb goka ε nε elyaal nάά, bε ε nε εmaad ε lyem, nάά, bε nε looba nε mεtin mε Zεeb, bε ε epedum konɔ nε Yezu.

13 Bhii tak, mε eezεgwak dhiiti gwood tɔ gwoo eke nε nam: «Kwɔyala dάak:

“Kana mos, mεmyaala nε bot ε di egwɔyε bɔɔ tɔ mεsa mε Ghεɲ ɔ!

Deenek, Sisim lεε ε nάά: Mεmyaala nε nɔɔ.

Bε bela εwala dum nε lyel-lyel mεsa mε bε nasa ε, etεε nάά, bε waabela efute mεnyɔ mε mεsa bε nazesε ε!”»

Mbu εdis ε mεbhek kɔ εko ε bɔs

14 Mε nadi ebaadjoak, wo gwaa, mε zεbee eguud na puu. Kɔ eguud tak, mε naabee dhiiti mot ε nɔɲel nε mɔn mot. Nyε nabɔt kɔ lo ε kɔtɔ bεghεɲ na sael nε lɔɔd ε, ε mbɔ yε namεt εghɔɔb wat na wol-wol.

15 Tin, dhiiti fofop eezεwɔyis tɔ edi e dεε ndjaa Zεeb, nyε eezεkim εlyelεpe nε mot nadi ndiidel tɔ eguud ɔ nάά: «Nɔɲa εghɔɔb ε lɔ, disa mεbhek, etεε nάά, εwala tak eezεdjala, mεbhek mε bɔs eeze-wozal εtɛp εdis!»

16 E di'enek, mot nadi ndiidel kɔ eguud ɔ naazεwus εghɔɔb ε lε kɔ bɔs, tin, mεbhek mε bɔs djas naadisaa.

17 Dhiiti fofop sis naazεwɔyis tɔ di na dεε Zεeb di tɔ gwoo ε, nyεy pe nabε ε nε yε εghɔɔb na wol-wol ε mbɔ.

18 Dhiiti fofop sis, mot di nε ekukuma kɔ du ɔ naazεdus pε kyee mesa ebuwa. Wɔ gwaa, nyε zεkim εlyelεpe nε mot nadi nε εghɔɔb na wol-wol ɔ nάά: «Nɔɲa εghɔɔb ε lɔ na wol-wol, tsaala mεghεɲ mε vin di kɔ bɔs ε, εtɛp nάά, ebhum tak eezεwozal.»

19 Fofop tak naazɛdhaa nɛ ɛkpan ɛ mɛghɛn mɛ ebhum e vin nadi kɔ ɛko ɛ bɔs ɛ nɛ ɛghɔɔb ɛ lɛ. Wɔ gwaa, nyɛ zɛso yɛ djas tɔ syaala di elyaal ɛbuk ɛ Zɛɛb ɛ.

20 Ebhum vin natwaalaa ɛ tɔ syaala di ɛtsetaɛpe nɛ ghaada ɛ. Wɔ gwaa, ghiya nadi eswol tɔ syaala. E di'enek, yɛ eezɛwo kɛkum ɛkilomɛtɛlɛ bɛdhet ɛlɛl (300). Tin, ghiya nadi ebyet, mɛdim mɛ tak ɛkɛɛ yɛ aasik yaaga ɛ tsun.

15

Efofop etɛn nɛ ebá nɛ eboo mezuk mɛ mɛsik

1 Bhii tak, mɛ eezɛbee dhiiti boo ndem sis tɔ gwoo, mɛ naadjoka. Ye nabɛ ɛ efofop etɛn nɛ ebá ɛ, nazyɛ nɛ eboo mezuk etɛn nɛ ebá. Ye ɛ eboo mezuk mɛ mɛsik. Etɛɛ náá, yɛ ɛ nɛ mezuk menek ɛ, ɛbuk ɛ Zɛɛb aadjala.

2 Bhii tak, mɛ eeabaabee kwaambi dhiiti boo dii mɛsɔn ɛdjhaazal dáa ɛkok ɛ mɛtaadak, boo dii tak ɛ puuza nɛ du. Tin, bot djas ɛ nakwak tit nɛ naghise, nɛ ɛlɛɛga ɛ di elyaal din ɛ lɛ ɔ, nadi ɛ metitel engwoob boo dii mɛsɔn menek. Bɛ nadi ɛ nɛ engɔmbi ee Zɛɛb nadjɛ bɛ ɛ mɛmbɔ ɛ.

3 Bɛ nadi etii djeeb ɛ Mɔiiz mot-mɛsa Zɛɛb, nɛ djeeb ɛ Mɔn Bhata:

«Ghɛn Zɛɛb Mɛkaake,

mɛsa mɔ nɛ bɔk, yɛ nɛ nyɔ!

Wɔ ɛ Mɛkoozi mɛ membyak djas,

etɛp bɔ ɛ epiki nɛ ɛtsɛɛtɛ!

4 Ɛzɛ aakodi ààkaab wɔ Ghɛn?

Ɛzɛ aakopɛɛ ɛdjɛ wɔ duma?

Etɛɛ náá, yɛ ɛ wɔy wɔ ɛmet ɛdi Dɛɛ,

bot ɛ membyak djas ɛ aazyɛ zɛduwal wɔ,

etɛɛ náá, məsa mə epiki naazelyaalaa bɛ popoop-won.»

⁵ Bhis tak, mə eezɛbee di edɛɛ ndjaa Zɛɛb di nɛ pet tot ɛbhɛŋ tɔ tak ɛ, bɛŋel pɛ tɔ gwoo.

⁶ Deenek, efofop etɛn nɛ bɛbá nadi emɛt eboo mezuk é məmbɔ ɔ naazɛwyis tɔ ndjaa Zɛɛb di pɛ tɔ gwoo ɛ. Bɛ naabɔt ekaad di edjóoaa lɛn ɛ na puu ekas dhaa tyɛ. Bɛ naabɔt ekaad e goŋ na puu na nakas-kas nɛ ebaab elɔɔd epɛta e ebhet.

⁷ Ngɔt tɔ edjema ená di nɛ tsik binɔk naazɛdjɛ efofop etɛn nɛ bɛbá məɔ buku nasaɛl nɛ lɔɔd nadi «tɔɔɔ» nɛ ɛbuk ɛ Zɛɛb, nyɛy mot di nɛ tsik kɔm-kɔm sii nɛ kɔm ɔ.

⁸ Eguluk naalwood tɔ di edɛɛ Ndjaa-ebuwa. Egu-luk binek lyaal é məbwala nɛ duma ɛ Zɛɛb. Ye nabɛ é ààbɛ nɛ mot nadi nɛ ghwyil eni tɔ di edɛɛ Ndjaa-ebuwa, kɛkum dwoo eboo mezuk etɛn nɛ ebá ee efofop nazyɛ nɛ yɛ ɛ aadjala ɛ.

16

Ebuku etɛn nɛ ebá ɛbuk ɛ Zɛɛb

¹ Bhii tak, mə naagwak boo gwood pɛ tɔ Ndjaa-ebuwa eeke nɛ efofop etɛn nɛ ebá binɔk náá: «Tóka, kɛsoka ebuku e ɛbuk ɛ Zɛɛb kɔ ɛko ɛ bɔs!»

² Deenek, fofop məkɛn naazɛtɔ kɛso sa nadi tɔ məɔ buku yɛ ɛ kɔ ɛko ɛ bɔs. Wɔ gwaa, embee məpyon nakpaa-kpaa zɛsee é mənyɛl mə bot ɛ nadi nɛ geka tit ɔ na «kpeɛɛŋ», nɛ bot ɛ nadi eduwal naghisɛ yɛ ɔ.

³ Tin, fofop yii bhɔɔba naakɛso sa nadi tɔ məɔ buku yɛ ɛ tɔ boo dii məsɔn. E di'enek, boo dii məsɔn moo tin «zoɔɔŋ» dáa ghiya mot zegwyɛ ɔ. Tin,

edjema djas nadi nε tsik tɔ boo dii məsən ɔ naazesi «bheεε».

⁴ Fofop yii elɛl naazeso sa nadi tɔ yε mɔɔ buku ε tɔ eboo mədhii nε tɔ esɔɔgɔ. E di'enek, eboo mədhii eezɛliiza ghiya.

⁵ Tin, mε eezεgwak fofop nadi nε ghwyil ɛkɔk kɔ mədhii ɔ, eke nάά: «Wɔy Mot edεε, wɔy Mot di ɔ, wɔy Mot nadi ɔ, deenek, wɔ eelyaal nάά, wɔ ε Mot epiki.

⁶ Dάa di nάά, bot binɔk naaso ghiya bot edεε, nε yii bεngooelɛ ε mεkpa ε Zεεb ε. Nenak, wɔ eedje bε ghiya nάά bε dε, bɔɔ bεmet ε saa yε!»

⁷ Bhii tak, mε eezεgwak dhiiti gwood edus pε kyee mesa ebuwa, eke nάά: «Gheη, Zεεb Mεkaake, mε nε gu nάά, epεε bɔ ε epεε e tsεtse, yε ε yii epiki!»

⁸ Deenek, fofop yii enά naaso sa nadi tɔ yε mɔɔ buku ε, kɔ gwyεs. E di'enek, gwyεs naabela ze εgɔ ε bot ε bɔs nε du'ε.

⁹ Bot ε bɔs naadikaa nε mbee mεgoo mε du. Bε nabε ε bε moo saab din ε Zεεb, mot di nε ghwyil kɔ eboo mezuk menek ɔ. Tin, bε naabyen εswoola mεfulu mɔɔ. Bε nabε ε ààkwylɛl εdje duma nε Zεεb.

¹⁰ Fofop yii eten naaso sa nadi tɔ yε mɔɔ buku ε kɔ bóó mεkoozi tit. Wɔ gwaa, mbee mεghomla zeni tɔ eyonj ε lε. Bot nadi ekwaal mεtsok etεε nάά, bε nadi ezuk.

¹¹ E di'enek, bε moo saab din ε Zεεb mot di pε tɔ gwoo ɔ, kɔ εsu ε mezuk nε mεpyonj mɔɔ. Tin, bε nabε ε ààkat εsa embee mesa mɔɔ.

¹² Fofop yii eten nε ngɔt naaso sa nadi tɔ yε mɔɔ buku ε, tɔ boo dii di edjooaa Efaalat ε. Wɔ gwaa, boo dii tak zegel djas, étεp εdje ze nε bεmεkoozi nadus pε kyee εdjem ε dwoo ε.

13 Bhii tak, mε eezεbee embee esisim elεl enηηel nε benagbha. Tο embee esisim tak, ngοt nawyis ε tο nuub dhalaghη*, dhiiti tο nuub tit, zenαο nwyak ngοk tο nuub mbee ngοolel-mεkpa ε Zεεb.

14 Embee esisim tak nabε ε esisim ε dim mot mεkηη nadi esa mεvyεkεε nε ye ε. Embee esisim binοk beλεl naazεtο kεsεεg bεmεkoozi mε di kο εko ε bοs djas, εtεp εkeduu boo dεεb ε dwoo Zεεb Mεkaake.

15 «Gηη eezεke, gwaka: Mε aazyε ε dαα mot djii! Memyaala nε mot aadi ndjem α, mot aadi nε ekaad ε nyel ekaab nάά, nyε εzekεtο “syεεε” da nyε ε gwak syen etεε nάά, nyε ε “syεεε” ααbε nε ekaad α.»

16 Esisim binek naasεεg bεmεkoozi ε mαα di wat di edjooaa tο lii ebhele «Almaghedηη» ε.

17 Fofop yii etεn nε ebά naaso ye sa nadi tο mαα buku ε tο pup. Wα gwaa, dhiiti gwood zεgek εlyελεpe tο edi e dεε Ndjaa-ebuwa, edus pε kyee bοό mεkoozi Zεεb, eke nάά: «Nenak, esa djas eezedjala!»

18 Wα gwaa, mengwyεs zεgwyεs, boo ebhyeed zεgek, bham bεghεl εko zεbam, bοs naadheegel εlyελεpe. Tin, ye naadyeebadheegel εlyελεpe, dheegela wat di nάά, kana mot nakusaa kο εko ε bοs ε, nyε dinaa ααpabee kwaambi yenek dheegela.

19 Boo ghaada naazεtyek ε esum elεl. Tin, eghaada ekyee mεdhik djas naazεbik. E di'enek, Zεεb naazεtaala boo ghaada Bhabhilη, εtεp nyε needje nyε menyok mε vin boo εbuk ε lε nyε dε.

20 Eghola djas di tο boo di mεsηn naades. Bot nabε ε ααkabεe mεtsok.

* 16:13 *dhalaghη* Ye baabelaa ε tο εlanη 12.3.

21 Eboo mekok me metaadak me na dil-dil† naazɛdus pe tɔ gwoo bila bot kɔ menyel. Tin, bot naazɛsaab din ɛ Zɛɛb kɔ ɛsu ɛ mezuk me bhi eboo metaadak menek. Etɛɛ náá, ye nabe é mezuk me nadi ne mbee ghulal ɛ.

17

Epée e moma na ghaa mɛzɔ

1 Fofop ngɔt tɔ efofop etɛn ne ebá nadi ne mɔɔ buku e membo ɔ, naazyɛ zelɛɛ me náá: «Dha, me tel wɔ feŋ moma na ghaa mɛzɔ aabela ɛ, me tel wɔ boo ghaada di suma engwoob betɛ ne boo mɛdhii ɛ.

2 Bɛmekoozi me bɔs'ak naaso menyel tɔ mɛzɔ be ne moma tak, bot ɛ bɔs nabe é be moo tɔ elangi menyok me vin me mɛzɔ me.»

3 Tin, sisim naazɛmɛt me, wɔ gwaa, fofop zɛnɔɔ me tɔ ne nam pe kyee dik besyɛ di áàbe ne mɛdii ɛ. E di'enek, me naazɛbee dhiiti moma ndiidel kɔ tit na «zoɔɔŋ». Nyel'ɛ nadi é «kpɛɛŋ» ne mɛpka me di enyek Zɛɛb ɛ. Tit tak nadi é elo etɛn ne ebá, zɛnɔɔ melak kam.

4 Moma tak nabɔt é ekaad e ghon na «zoɔɔŋ», nyɛ nadi é ne mɛvunga, ne mɛsum me nasaaa ne lɔɔd ɛ, ne mekok e metan zɛnɔɔ bɛmɛyaka. E mbɔ'ɛ, nyɛ namɛt é mɔɔ buku nasaaa ne lɔɔd ɛ «tɔɔɔ» ne embee esesɛɛ, ne edhuud ee mɛzɔ me di edjɛ ɛ.

5 Tin, bhata-bhwoob'ɛ nabe é ne ekwyala din. Etɛp e syela bhii din ɛ tak nabe é: «Boo ghaada Bhabhilɔn, nyɛɛg boa mɛzɔ ne embee esesɛɛ e di eesɛɛ kɔ bɔs ɛ djas.»

† 16:21 mekok me metaadak me na dil-dil Mɛdil me tak nabe ɛ ekilo mekam mená.

⁶ Mε naabee náá, moma mεzο tak nadi é, tο elangi e ghiya bot ε Zεεb, nε ghiya bot ε nazegóaa kο εsu ε esosοob'οο nε Yezu ε.

Bea mε nabee nyε ε, mε naadyeebadjoka εbuεpe.

⁷ Tin, fofop eεzeke nε nam náá: «Étep yé wο di edjoka? Mε waatel wο etεp di syela dum nε moma yak, nε tit di eβεp nyε yenək, mot di nε elo eten nε ebá, nε melak kam yenək.

⁸ Tit wο di ebee yenək nadi é nε tsik, nenak yak, nyε tokape nε tsik. Nyε goka é nε εwyis tο boo guk na dim-dim di ààβε nε εsik ο, tin, nyε waagóaa, bot ε di kο bəs di náá min mοο dinaa ààpaakwyala kο mεkana mε tsik kana bhwak nε ekusel ο, bε waadjoka beea bε aabee tit ε. Etεε náá, nyε nadi sok é nε tsik, nenak nyε eεzegwyε, tin, nyε waabaatuula.»

⁹ «Wak, ye goka é mot di nε mεtselal nε etson. Elo eten nε ebá binek ε mεtsok mεten nε ebá ee moma yenək di ndiidel kο tak ε. Ye baalyaal é bεmekoozi mεten nε ebá.

¹⁰ Pε tο bεmekoozi mε tak, bεten naazegwyε. Nenak ngət ε kalik kο bóο mεkoozi. Mot aadi mεkoozi mε yii eten nε ebá ο, dinaa ààpazyε. E sok nyε aazyε ε, nyε aanàkwaadyeebaboya.

¹¹ Tit nabe é gheη sok, kadi mos náá, nyε tokape ε, nyεy nyε emet ε di mεkoozi mε eten nε elεl. Nyε é pe ε ngət tο sama bεmekoozi mεten nε ebá, tin, nyε moo aagwyε.

¹² «Melak kam wο bee yenek, ye é bεmekoozi kam, bεmekoozi mε tak dinaa ààpadilaa kο mεbhóο mε mεkoozi mοο. Tin, bε waabela eghεη ekək é εwala wat nε tit yenək.

¹³ Bəɔ djas é nɛ esimza wat, bɛ ɛpedjɛ ghwyil nɛ mɛbwala mɔɔ nɛ tit.

¹⁴ Bɛ waaduu nɛ mən bhata, tin, mən bhata é waakwak bɛ. Etɛɛ náá, nyɛ é Ghɛɲ e bɛghɛɲ, nyɛ é Mɛkoozi mɛ bɛmɛkoozi. Deenek, nyɛ waakwak bɛ nɛ bot bɛ djas nyɛ nazedjóo nɛ ɛsɛɛ ɔ, bot ɛ di sosoob nɛ nɛ ɔ.»

¹⁵ E di'enek, fofop eebaake nɛ nam náá: Mɛdhii mɛ wɔ bee yenek, é di moma mɛzɔ di yenek, ye é bot ɛ bɔs, ye é mɛdhuu mɛ bot ɛ mɛdhik djas zɛnɔɔ elii.

¹⁶ Melak kam, nɛ tit ee wɔ bee é, bɛ waabhina moma mɛzɔ. Bɛ waadjii nyɛ ekum djas, tin bɛ waanɛɛg nyɛ «syɛɛɛ» ààbɛ nɛ ekaad, bɛ waadɛ epuud bɛ, epuud aabwak ɛ, bɛ waamwas yɛ tɔ du.

¹⁷ Etɛɛ náá, Zɛɛb naawa tɔ ebhum lyem bɔɔ, egwyɛs ɛsa ɛkwosak ɛ lɛ. Tin, bɔɔ djas é waagwakel náá bɛ nɔɔ ghwyil nɛ ekukuma bɔɔ da bɛ é sa mɛsa ɛ tit nɛ yɛ. Kɛkum ɛwala dinaa ɛsa di kwyala tɔ mɛkana ɛ Zɛɛb aasaɛl ɛ.

¹⁸ «É di'enek, moma ee wɔ bee'aak, ye é boo ghaada di ɛkɔk kɔ bɛmɛkoozi mɛ bɔs ɔ.»

18

Ɛwaazel ɛ ghaada Bhabhilɔn

¹ Bhii tak, mɛ eezɛbee dhiiti fofop edus tɔ gwoo sul si. Nyɛ nabɛ é nɛ boo ghwyil, tin, duma yɛ nadi edjɛ mɛkas kɔ ɛko ɛ bɔs djas.

² Nyɛ naazɛkim nɛ mɛghaaz djas: «Yɛ eewyɛɛza, yɛ eewyɛɛza, boo Bhabhilɔn eewyɛɛza! Nenak, ye moo é di embee sisim di ɔ. Ye moo é mɔɔ di embee sisim djas di kɛsɔwa ɔ. Ye moo é pɛ kyee enen nɛ bɛtit di nɛ edhuud di ààdjɛ gwyɛs ɛbee ɔ, di ɔ.

³ Membyak djas di kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ naade menyok mɛ vin mɛ mɛmbɛe mɛzɔ. Bɛmɛkoozi mɛ bɔs'ak naazɛso nyel tɔ mɛzɔ bɛ nɛ nɛ. Tin, bot ɛ di ebɔmsa esonok kɔ ɛko bɔs'ak naazɛvu kɔ ɛsu ɛ kwyɛl nyɛ nadi nɛ yɛ nɛ esa e ghon dhaa nyel ɛ.»

⁴ Bhii tak, mɛ eebaagwak dhiiti gwood nadi edus pɛ tɔ gwoo, eke nɔ́á: «Wyiska tɔ lɛ, bot ɛ mbyak'am, bi ɛzɛkɛbeaaa dɔ́a bot ɛ di sama nɛ nɛ tɔ mesyem mɛ ɔ, etɛɛ nɔ́á, bi needi áábee eboo mezuk mɛ nyɛ aaboma nɛ yɛ ɛ.

⁵ Etɛɛ nɔ́á, mesyem mɛ beega yak kɔ yii eekum pɛ tɔ gwoo. Deenek, Zɛɛb áàpadjisa embee mɛsa mɛ.

⁶ Saka nɛ nɛ tyee wat nɛ dɔ́a nyɛ nasa nɛ bɛdhiiti bot ɛ, nyɛ goka ɛ nɛ eboma nɛ yɛ tyee ɛ sok ebá nɛ dɔ́a nyɛ nasa bot ɛ. Lwoodalka mɔɔ buku yɛ nɛ menyok mɛ di enyan dhaa yii nyɛ nadjɛ nɛ bɛdhiiti bot ɛ.

⁷ Zukeka nyɛ, boo mezuk nɛ esa nɔ́á, nyɛ ɛ di tɔ boo ghon aadjala nɛ duma nɛ ghon nyɛ nadi nɛ yɛ ɛ. Tin, nyɛ nadi eke nyɛ ɛmet nɔ́á: “Mɛ ɛ wak ɛ dɔ́a moma mɛkoozi, mɛ tok kus moma, mɛ aanàkwaabɔt ɛpum.”

⁸ Dum nɛ tɛp tak ɛ, eboo mezuk djas nazenɛɛgaa étɛp'ɛ, yɛ waasɔaa nyɛ ɛ nyel e dwoo wat: ɛbɛ di gó bot ɛ, ɛpum nɛ pwom edee. Nyɛ waagóaa ɛ nɛ du etɛɛ nɔ́á, Ghɛɲ Zɛɛb mot mɛbwala ɛ pɛɛ nyɛ.»

⁹ Bɛmɛkoozi mɛ bɔs'ak bot ɛ nasɛɛga gon nɛ nɛ, nɛ ɛmyaala nɛ esa e ghón bɛ ɔ, bɛ waadje mɛgwyɛ, bɛ waakɛl mɛmbɔ kɔ elo ɛ sok bɛ waabee eguluk ebyet pɛ ɛko ghaada bɛ dik ɛ.

¹⁰ Bɛ waatyaa etsetaɛpe étɛp bwoo boo mezuk ghaada aaboma nɛ yɛ ɛ. Tin, bɛ waadi eke nɔ́á: «Mezuk! Ha mezuk! Ho Bhabhilɔn, boo ghaada nɛ

mɛbwala! Ɛwala wat edjala etɛɛ náá, wɔ neeboma nɛ yɔ fɛŋ!»

¹¹ Bot ɛ mɛbom nadi kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, nabaadje nɛ ɛlɛka kɔ ɛsu ɛ lɛ. Etɛɛ náá, yɛ tokapɛ nɛ mot ààkabaabom esa e mɛbom mɔɔ:

¹² Lɔɔd, ɛkok é bɛ di esa epata yɛ ɛ, mɛkok mɛ mɛtaŋ, mɛyaka, nɛ ekaad di edjɔɔaa lɛn, mbɛɛ ekaad na tɔɔbelaa zɛnɔɔ ekaad di djɔɔaa swa ɛ, membi mɛ ele di ààbelaa mbɛs ɛ, membi mɛ esa djas nasaɛl nɛ mɛdjɛ ɛ zok ɛ nɛ ele e mɛtaŋ, esa nasaɛl nɛ gwooz na tɔɔbelaa di djɔɔaa blɔɔz ɛ, nɛ eghwooz nɛghu nɛ mbɛɛ mɛkok,

¹³ Nadjebe, nɛ bɛdhiiti esa di ekobelaa edee nɛ yɛ ɛ, nɛ bɛmananas, nɛ mbi mɛnanas di edjɔɔaa Miid, zɛnɔɔ nɛ ɔɔsɔ ɛ, bɛmɛnyok mɛ vin, mul, faalin, kɔkɔ bhisa di edjɔɔaa ble ɛ, engombɛ nɛ etaa, eyaaga nɛ embem yaaga, ekwom nɛ bot ɛ membok.

¹⁴ «Bot dyeebake ɛ náá, membi esa djas wɔ nadi nɛ yɛ gwyɛs ɛ, moo ààkabɛ pɛ daa lɔ, mɛvu djas nɛ esa bɔ e ghɔŋ djas tokapɛ, tin, bot ɛ aanàbaabee ɛ yɛ!»

¹⁵ Bot ɛ mɛbom mɛ nazɛvu kɔ ɛsu esa e mɛbom ɛɛ bɛ nadi ebomsa pɛ tɔ ghaada tak ɛ, bɛ waatyaa é ɛtsetaɛpɛ ekaab fɛŋ di náá, yɛ é yɛ ɛ. Bɛ waadje nɛ ɛlɛka.

¹⁶ Tin, bɛ waadi eke: «Ha mezuk! Ha mezuk nɛ boo ghaada! Nyɛ nabɛbɔt é ekaad di edjɔɔaa lɛn ɛ, nɛ mbɛɛ ekaad na tɔɔbelaa, nyel'ɛ nadi é dipɛla nɛ mɛvunga mɛ lɔɔd, mɛkok mɛ mɛtaŋ zɛnɔɔ bɛmayaka.

¹⁷ Tin, tɔ mɔɔ ɛwala wat mɛvu menɛk djas tokapɛ!»

Komanda mɛsuwa, nɛ bot di etɔ mɛdjon tɔ tak ɔ,

nɛ bot ɛ di esa mesa pɛ tɔ boo dii mesɔn ɔ, zɛnɔɔ bot djas di ebela efute tɔ mesa e boo dii mesɔn ɔ, bɔɔ djas nadi ɛ ɛtsetaɛpɛ.

¹⁸ Bɛ nadi edjoka ɛ sok bɛ nabee eguluk e ghaada bɛ nadik ɛ: «Yaa kwaabi ghaada nadi egekaa nɛ ghaada yak!»

¹⁹ Bɛ nadi eso bɛsyɛ kɔ lo, edji, elɛka, ekim nɔ́á: «Ha mezuk, Ha mezuk nɛ boo ghaada! Ye ɛ dum nɛ ekuma bɛ ɛ bot djas nadi nɛ bɛmesuwa kɔ boo dii mesɔn ɔ navu. Tin, e ɛwala wat mɛvu menek djas tokapɛ!»

²⁰ Gwoo myaala dum nɛ esi ghaada! Bɔn ɛ Zɛɛb, bot ɛ lwoma nɛ bɛngooel-mɛkpa Zɛɛb myaalaka. Etɛɛ nɔ́á, Zɛɛb eepɛɛ nyɛ dum nɛ mesa ee nyɛ nasa ɛ!

²¹ Wɔ gwaa, dhiiti fofop mɛbwala zɛnɔɔ boo ɛkok dɔ́a ɛkok ɛ bɛ di esii ble nɛ yɛ, mwas tɔ boo dii mesɔn eke nɔ́á: «Yɛ deenek ɛ boo ghaada ɛ bhabhilɔn aamwasaa nɛ ghwyil djas, tin, bot ɛ aanàbaabee ɛ yɛ!

²² Bot ɛ aanàbaagwak pɛ daa lɔ, ebwoma e bot ɛ di ebwom ngɔmbi ɔ, elɔɔ ton, etii mɛdjeɛb. Tin, bot ɛ aanàbaabela membi mɛ bot djas di esa mesa e mɛmbɔ ɛ, bot ɛ aanàbaagwak ɛtap ɛkok ɛ di esiiaa ble nɛ yɛ ɛ.

²³ Mɛkas mɛ elama aanàbaadi pɛ yɔ, bot aanàbaagwak bhyeed ɛ bot aaloo nɛ ɛbá ɔ. Etɛp tak ɛ di nɔ́á, bot ɛ nadi ebɔmsa esa bɔɔ nadi ɛ bɛghɛɲ kɔ bɔs, mɛsimba mɔ nakɔɔ bot ɛ bɔs djas.»

²⁴ Ye ɛ kɔ ghaada bhabhilɔn ɛ ghiya bɛngooel-mɛkpa Zɛɛb nɛ yii bɔn Zɛɛb nasee, ghiya bot djas nagóaa kɔ ɛko ɛ bɔs ɔ, naasee.

19

Mεdjeeb mε mεswobela pε tɔ gwoo

¹ Bhii tak, mε eezεgwak dhiiti gwood elii pε tɔ gwoo tyee bhyeed εdhuu ε bot, gwood tak nadi eke ε: «Aleluya! Duwalka Ghεη, tsik, duma nε mεbwala é nε Zεeb'enaka.

² Epée bε é tsetse nε piki! Etεε náá, nyε eekwyesal moma na ghaa mεzɔ dje sɔs, moma nadi epul bɔs nε mεzɔ mε ɔ. Nyε nawa nyε é fen ́ é étep nyε naagó bot ε mεsa mε.»

³ Bε naabaazεke náá: «Aleluya! Duwalka Ghεη! Eguluk boo ghaada nadi edyak é ye εpebyet kɔm-kɔm!»

⁴ Tin, Bεpaa mεkam mεmbá nε ená zenɔɔ edjema ená di nε tsik ɔ, naazεghaaga bhwoob si, da kwyit mεboη étep εduwal Zεeb, mot di kɔ bóó mεkoozi ɔ, bε eezεke: «Amεn! Aleluya! Duwalka Ghεη!»

Edee é εbyoη εbá e mɔn bhata

⁵ Wɔ gwaa, dhiiti gwood zεgek pε kyee bóó mεkoozi nadi yenek: «Duwalka Zεeb'enaka, biyɔ bot ε mεsa mε djas, biyɔ bot ε di elooba nε nε ɔ, bot ε mbyok nε bot ε di àadi bot ε mbyok ɔ».

⁶ Bhii tak, mε eezεgwak dhiiti gwood eham tyee bhyeed bot ε εbuεpe, bhyeed tak nadi eswak ε dáa eboo mεsok, dáa eboo bεghel εko. Ye nadi eke ε: «Aleluya! Duwalka Ghεη! Etεε náá, Ghεη, Zεeb Mεkake yenaka eezekoobal εyon ́ ε lε ɔ!

⁷ Dhjoomyaalaka, dhjoodika nε mεmyaala, dhjooduwalka nyε! Etεε náá, εwala εbyoη εbá ε Mɔn bhata eezedjala. Deenek, myel moo é nyε eezekomsa.

⁸ Bε eedje nyε mbεε kaad len na kas-kas ààpuuza nε dhiiti sonok.» Kaad len tak lyaal é mεsa mε epiki e bɔn Zεεb.

⁹ Fofop eezεke nε nam: «Kwyala: mεmyaala nε bot ε nadjóaaa étεp εbela di e εbyon εbá ε Mɔn bhata ɔ.» Bhii tak, nyε eebaazεke nε nam náá: «Ye é tin ε etεtε mεkpa mε Zεεb.»

¹⁰ Mε naazεghaaga sok bhwoob'ε kwyit mεbon si étεp εduwal nyε, tin, nyε eezεke nε nam: «Nàsa deenék! Mε é mot-mεsa dáa wɔy, nε bɔn nyoog di eke tɔ esosoob nε etsεtse Yezu natel ε. Ye é Zεεb ε wɔ di egoka nε εduwal.»

Etsεtse Yezu natel ε, yε é sisim di edje mbεε esiiza etεp bε bengoolεl-mεkpa Zεεb di egoola ε.

Mot di ebe yaaga ɔ, kɔ yaaga na puu

¹¹ Bhii tak, mε eezεbee gwoo bεnεl, wɔ gwaa, yaaga na puu zεtuula. Tin, mot nadi kɔ yaaga tak ɔ, din ε lε nabε é Sosoob nε Tsεtse, nyε nε pée bot, nyε lumla dεεb'ε tɔ epiki.

¹² Mis mε nadi ekas é dáa ngel du, nyε nadi é bεtε nε ekɔtɔ bεghεn kɔ lo. E nyel'ε nadi é nε ekwyala din dinaa bot ààgu εsuk ε tak, yε di ààdi nyey εmet ɔ.

¹³ Ye nabε é, nyε naabɔt ndjookuwa «nyɔlɔlɔ» nε ghiya e tak. Din ε lε é: «Mεkpa ε Zεεb».

¹⁴ Mεdhuu mε esodja djas di pε gwoo ɔ nadi edu nyε pε bhis, bɔn djas kɔ eyaaga na puu, bε nabε é bε eebɔt mbεε ekaad na puu nasaεl nε Len ε, ààbε nε edhuud.

¹⁵ Pεl na zɔɔ-zɔɔ nadi ewyis tɔ nuub'ε, étεp εgɔ bot ε mεdhik. Nyε waadjεed bot ε mεdhik nε mɔɔ sek ghwooz. Nyε waatwaal ebhum lezε tɔ mɔɔ syaala mεnyok mε vin εbuk ε Zεεb Mεkake ε.

¹⁶ Tin, kə ndjookuwa yɛ, nɛ kə do'ɛ nabe é nɛ ek-wyala din: «Məkoozi bəməkoozi, Ghɛɲ e bɛghɛɲ.»

¹⁷ Bhii tak, mɛ eezɛbee fofop ngət titel pɛ tɔ gwyɛs. Nyɛ naazɛkim ɛlyelɛpɛ nɛ enen djas nadi edhaa ɛtsetaɛpɛ pɛ tɔ gwoo ɔ náá: «Dhaka, sɛɛgaka ɛtɛp boo ɛbyon ɛ Zɛɛb!»

¹⁸ Dha dɛka epuud e bəməkoozi, nɛ yii eboo ekukuma esodja, nɛ yii bɛghɛɲ, nɛ epuud eyaaga nɛ yii bot ɛ di ebɛp yɛ ɔ, epuud e bot djas, bot ɛ di pɛka ɔ nɛghu e ekwom, bot ɛ di nɛ mbyok nɛghu bot ɛ di ààbɛ nɛ mbyok ɔ.»

¹⁹ Bhii tak, mɛ eezɛbee tit, bəməkoozi mɛ bɔs'ak nɛ mɛdhuu mɛ esodja, sɛɛga ɛtɛp ɛlumela dɛɛb nɛ mot nadi kə yaaga, nɛ ɛdhuu esodja bɛ ɔ.

²⁰ Tin, tit naazɛmɛtaa, dɔɔ nɛ embee bɛngoolel-mɛkpa Zɛɛb nadi esa mɛsimba é mis mɛ ɛtɛp esa náá, bot ɛ nadi bɛ eezewaa geka tit ɔ, bot ɛ nadi eduwal ekpaka naghise yɛ ɔ wo ze. Tit nɛ embee bɛngoolel-mɛkpa Zɛɛb yenək, naamwasaa bɔɔ ekuu tɔ tok boo du mɛsii na goo-goo.

²¹ Bot ɛ nabwak ɔ djas naagóaa nɛ pɛl nadi ewyis tɔ nuub mot nadi kə yaaga yenək. E di'enek, enen djas naazɛdɛ epuud bɔɔ.

20

Satan eekɔla e membok

¹ Bhii tak, mɛ eezɛbee fofop ngət edus pɛ tɔ gwoo, nyɛ nadi é nɛ sap guk na dim-dim di ààbɛ nɛ ɛsik ɛ nɛ boo kel ghwooz e mbɔ.

² Nyɛ eezɛmɛt dhalaghɔɲ, nyɔ na mwa, ye kwyl ɛlɛɛ dim mot mɛkɔɲ nɛghu Satan. Wɔ gwaa, nyɛ zɛkɔl nyɛ, lo nyɛ é mbok pɛ nyɛ aakɛdi membu mil wat ɛ.

³ Bhis fofop nalóo nyɛ tɔ guk na dim-dim di ààbɛ nɛ ɛsik ɛ, nyɛ eezɛkɔl yɛ nɛ sap, nyɛ eezɛtiŋal boo ɛtuŋa pɛ ɛko tak, kɛl luk etɛɛ náá, dhalaghɔŋ needi ààbaasuu ɛsa náá, bot ɛ mɛdhik wo ze, kɛkum é ghɛŋ membu mil menek aadjaala ɛ. Bhii tak, nyɛ waawwiselaa étɛp ba mɔɔ ɛwala.

⁴ Bhii tak, mɛ eezɛbee mɛbhóó bɛghɛŋ, bot ɛ nadi mendiidel kɔ tak ɔ naabela ghwyil ɛpɛɛ ɛ bot. Mɛ naabaabee esisim ɛ bot ɛ natsaakaa kɔ ɛsu ɛ es-osoob bɔɔ dum nɛ etsɛɛtsɛ Yezu natel nɛ bɛngoolɛ ɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb nɛ mɛkpa ɛ Zɛɛb. Bot binɔk nabe é ààduwal tit nɛ naghise yɛ, bɛ nabe é ààbela geka tit kɔ ebhata-bhwoob, ààkobɛ-bɛak é mbɔ. Bɛ naabela tsik, nɛ ɛkɔk sama nɛ Klisto membu mil wat.

⁵ Bɛdhiiti bot ɛ nagwyɛ ɔ, nabe é ààbula e tsik ɛsok nɛ membu mil wat yenek nɛ si. Ye é ɛgom ɛ bot goma mɛkɛn.

⁶ Mɛmyaala nɛ bot ɛ Zɛɛb nagom é ɛgom ɛ mɛkɛn ɔ. Tin, ɛsyee ɛ bhɔɔba tokapɛ nɛ ghwyil kɔ lɔɔ. Deenek, bɛ kadi é bɛghaa-Zɛɛb ɛ Zɛɛb nɛ yii ɛ Klisto, bɛ aakɔk sama nɛ Klisto membu mil wat.

Satan eepɛɛa

⁷ E ghɛŋ membu mil wat (1 000) yenek aadjala ɛ, Satan aawwiselaa é mbok,

⁸ nyɛ waatɔ kɛkɔɔ bot ɛ mɛdhik djas di kɔ etuma ená e bɔs ɔ, yɛ kwyɛl ɛlɛɛ Ghɔɔg nɛ Maghoogh*. Nyɛ aasɛɛg bɛ étɛp ɛduu tuub. Bɛ aadi é ɛbuɛpe dɔɔa bɛsyɛ engwoob boo dii mɛsɔn.

* **20:8** *Ghɔɔg nɛ Maghoogh* Ye é deenek ɛ bot ɛ mbyak eYuda nadi edje-djóo ekyee mɛdhik mɛ bot ɛ mɛbhuka ɛ bɔn ɛ Zɛɛb é mɛsik mɛ bhwak. Ye aabelaa ɛ tɔ ɛze 38–39.

⁹ Bə eezɛwɣɛza kə ɛko ɛ bəs djas ɛ. Bə eezekii sum di bot ɛ mbyak Zɛɛb boma, ghaada Zɛɛb di ekwɣɛl ɛ. Tin, du ɛzɛdus pɛ tɔ gwoo, bhis tak yɛ eezɛdik bɛ.

¹⁰ Wɔ gwaa, dim mot məkən, mot nadi ekɔɔ bɛ ɔ, eezemwasaa tɔ tok du məsii na goo-goo pɛ kyee tit nɛ embee bəngoolɛl ɛ məkpa ɛ Zɛɛb bɛ di ɔ. Deenek, bɛ aadi zukaa mwos nɛ pum kəm-kəm.

Mɛpɛɛa mɛ məsik

¹¹ Bhii tak, mɛ eezɛbee boo bɔɔ bɛghɛɲ na puu, nɛ mot ndiidɛl kə tak. Gwoo nɛ bəs naazɛdiib sok bhwoob'ɛ, mot nabɛ ɛ ɔəkabaabee bɛ.

¹² Bhii tak, mɛ eezɛbee bot ɛ nazɛgwɣɛ ɔ, bot di nɛ mbyok nɛ bot ɛ ɔɔdi nɛ mbyok nabɛ ɛ titɛl sok bɔɔ bɛghɛɲ. Tin, bɛmɛkana naazɛdiiaa, wɔ gwaa, dhiiti mɛkana zɛbaadiiaa, yɛnɛk nabɛ ɛ mɛkana mɛ tsik. Bot nazɛgwɣɛ ɔ, napɛɛaa ɛ dum nɛ sa bɛ nasa ɛ, dɔɔ yɛ nazɛkwyalaa tɔ bɛmɛkana ɛ.

¹³ Boo dii məsən naazɛbulal bot ɛ nagwɣɛ tɔ tak ɔ, wɔ gwaa, ɛsyɛɛ nɛ zula bot ɛ nazɛgwɣɛ ɔ, zɛbulal yɔɔ pɛ. Deenek, mot nɛ mot naapɛɛaa dum nɛ sa nyɛ nasa ɛ.

¹⁴ Tin, ɛsyɛɛ nɛ zula bot ɛ zɛgwɣɛ ɔ, zokazɛmwasaa tɔ tok du. Tok du tak ɛ ɛsyɛɛ bhɔɔba.

¹⁵ Deenek, mot djas nadi ɔɔbɛ nɛ din kwyala tɔ mɛkana mɛ tsik ɔ, naamwasaa tɔ tok du.

21

Gwoo na bes nɛ bəs na bes

¹ Tin, mɛ eezɛbee gwoo na bes nɛ bəs na bes. E di'enɛk, gwoo nadi ɛ mɛkɛn nɛ bəs nadi ɛ mɛkɛn ɛ naadiib, boo dii məsən nabɛ ɛ ɔəkabaadi tak.

² Bhii tak, mɛ eezɛbee ghaada na dɛɛ, Yeluzalɛm na bes Zɛɛb nadhis ɛ edus pɛ tɔ gwoo. Ye nabɛ ɛ ye moo babeega dɔ́a moma zekomsa ɛtɛp nyɛ neekɛboma nɛ ngom'ɛ ɛ.

³ Mɛ naagwak dhiiti lyel-lyel gwood eedus pɛ kyee bóó mɛkoozi eke: «Nenak, di Zɛɛb di ɔ moo ɛ, ɛ di wat nɛ bot! Nyɛ aakadidi ɛ sama wat nɛ nɔɔ, deenek, bɛ aakadi ɛ bot bɛ. Tin, Zɛɛb nyɛy ɛmet aadi ɛ sama nɛ nɔɔ. Nyɛ aadi ɛ Zɛɛb'ɔɔ.

⁴ Nyɛ waasunɔ́l minɔ́l mɛ mis mɔɔ. ɛsyee aanàkabaadi tak, pil aanàkabaadi, ààbɛ nɛ elɛka, ààbɛ nɛ mezuk. Deenek, esa ɛ namwa djas aanàbaadi tak.»

⁵ E di'enek, mot di ndiidel kɔ bóó mɛkoozi ɔ naake: «Nenak yak, mɛ ɛpekus esa na bes.» Bhii tak, nyɛ eezɛke: «Kwɔ́ala dɔ́a, ɛtɛɛ náá, mɛkpa mak ɛ ɛtɛɛtɛɛ, ye goka ɛ nɛ ɛwaa ɛbwaalel e tak.»

⁶ Nyɛ eebaazɛke: «Yɛ eezesael! Mɛ ɛ Alfa nɛ Omegha, mɛkɛn nɛ mɛsik. Mot ɛ di nɛ gwyɛs mɛdii ɔɔ, mɛ aadjɛ nyɛ mɛdii di edus tɔ sɔɔgɔ di edjɛ tsik ɛ, ààbwaal dhiiti sonok nɛ nɛ.

⁷ Mot aakwak ɔɔ, mɛ waadjɛ nyɛ esa e lyak binek. Mɛ aadi ɛ Zɛɛb'ɛ, nyɛy kadi ɛ mɔ́n'am.

⁸ Yɛ kabɛ bɛtsabel ɔɔ, bot ɛ di ààkɛ tɔ esosoob ɔ, bot ɛ di egó bot ɔ, bot ɛ di ekus ɛzɛm ɔ, bot ɛ mɛzɔ, bot ɛ mɛlyeeb, bot ɛ di eduwal bɛnaghise ɔ, nɛ bot ɛtsal djas, bɛ waamwasaa tɔ boo tok du di nɛ mɛsii mɛ na goo-goo, yɛ ɛ di ɛsyee yii bhɔ́ɔba.»

Yeluzalɛm na bes

⁹ Fofɔ́ ngɔ́t tɔ efofɔ́p ɛtɛn nɛ bɛbá, nadi nɛ ebuku ɛtɛn nɛ ebá lwoodela nɛ eboo mezuk mɛ mɛsik ɔ, eezɛke nɛ nam: «Dha, mɛ aalyaal wɔ dhɛɛga, mwaa Mɔ́n bhata.»

¹⁰ Sisim naazεmet mε. Wɔ gwaa, fofop zetɔ nε nam kɔ dwol dhiiti boo εtsok na vyεεg-vyεεg. Nyε naatel mε ghaada e dεε, Yeluzalem nadi edus pε tɔ gwoo, ee Zεεb nadhis ε,

¹¹ ye nadi ε nε duma ε Zεεb, εkas ε lε nadi enɔɲel ε εkok mε metanɔ di edjooaa yaspe ε, djhaaz-djhaaz dāa εkok ε metaadak.

¹² Ghaada tak nabe ε tɔ boo peeb, nε mɛniel kam nε ebá, ɛniel nε ɛniel nadi ε nε fofop ngɔt ebaal ye. Deenek, kɔ mɛniel mε tak, ye naakwyalaa min mε membyak kam nε ebá bot ε kyee dik Yisalaεl.

¹³ Deenek, ε epap tak, ye nabe ε nε mɛniel mɛlɛl-ɛlɛl. Pε edjem ε dwoo elɛl, pε ɛsila dwoo elɛl, pε εko ε bɔs elɛl, pε kyε bɔs elɛl.

¹⁴ Epap e peeb ghaada tak, nasumaa ε pε kɔ mεkok kam nε ebá, kɔ mεkok mε tak, ye nadi ε nε ekwyalaa min mε bot ε lwoma kam nε bebá ε Mɔn bhata.

¹⁵ Fofop nadi elii nε nam ɔ, nabe ε nε mɔɔ le ghwaazok nasael nε lɔɔd ε ε mbɔ, mεsa mε mɔɔ le tak nabe ε, étɛp εgek mɛdjaa mε ghaada, epap nε mɛniel mε tak.

¹⁶ Mɛdjaa mε epap e ghaada tak djas nadi ε djala. Tin, fofop nagek ghaada ε nε le ghwaazok'ε: mɛdjaa mε tak nabe ε, esitade* bɛmil kam nε bɛmil ebá (12 000), mɛbɔk mε tak nabe ε esitade bɛmil kam nε bɛmil ebá (12 000), mεvyεεg mε tak nabe ε esitade bɛmil kam nε bɛmil ebá (12 000).

¹⁷ Fofop naazεgek mɛpip mε pap, ye nabe ε ekude† dhet nε mεkam mɛná nε ená (144). Nyε

* **21:16** *sitade* nabe ε ndem εlaa mɛdjaa, tin, 12.000 *sitade* ε sa tyee ekilometeε bɛmil ebá nε bɛdhet ebá (2200). † **21:17** *ekude* mɛdjaa mε kude wat sa ε tyee mɛdjaa mε ebik mbo wat.

nagek yε ε, nε sa bot di ezyε nε εgek sok ε.

¹⁸ Tin, peeb nasumaa ε nε mεkok mε metan di edjooaa yaspε ε. Ghaada nyey emet nasumaa ε nε tεtε lɔɔd di ààpuuza nε dhiiti sonok ε, edjhaazεpe dāa metaadak.

¹⁹ Ghus zumal epap ghaada tak nasɔnaa ε nε membi mε mεkok mε metan djas. Yii ghus zumal mεken nabe ε nε mεkok mε metan di edjooaa yaspε ε, yii bɔɔba nabe ε nε mεkok mε metan di edjooaa safiid ε, yii elɛl nabe ε nε mεkok mε metan di edjooaa aghat ε, yii ená nabe ε nε mεkok mε metan di edjooaa emelood ε.

²⁰ Yii eten nε mεkok mε metan di edjooaa oniks ε, yii eten nε wat nε mεkok mε metan di edjooaa Saaldwan ε, yii eten nε ebá nε mεkok mε metan di edjooaa Kiilzolit, yii eten nε elɛl nε mεkok mε metan di edjooaa Beelil ε, yii eten nε ená nε mεkok mε metan di edjooaa topaaz ε, yii kam nε mεkok mε metan di edjooaa Kiilzopaalas ε, yii kam wat nε mεkok mε metan di edjooaa Tulkwaaz ε, yii kam nε ebá nε mεkok mε metan di edjooaa ametist ε.

²¹ Mɛniel kam nε ebá binek nabe ε bεmɛyaka kam nε ebá. Eniel nε eniel nasael nε mayaka wat. E di bot djas di esεεga tɔ boo ghaada ɔ, ye nasael ε nε tεtε lɔɔd di ààpuuza nε dhiiti sonok ε, edjhaazεpe dāa metaadak.

²² Mε nabe ε ààbee ndjaa Zεeb tɔ ghaada tak, etεε náá, di edεε Zεeb e ghaada tak ε Ghɛɲ, Zεeb Mekaake dɔɔ nε Mɔn ε bhata.

²³ Ghaada tak tok nε gwyes mεkas mε gwyes nεghu mεkas mε ngɔn, etεε náá, duma Zεeb nadi ekas, Mɔn bhata ε di lama yε.

²⁴ Ekyee mɛdhik ε waake si mεkas mε, bεmεkoozi

mɛ bəs ɛ waazyɛ nɛ ekum bəɔ.

²⁵ Tin, mɛniel mɛ ghaada aadi ɛ mbek tu dwoo. Deenek, yɛ aanəkabaadiyalaa etɛɛ náá, ɛgwyitok aanəbaagwyiidela.

²⁶ Bɛ waazyɛ nɛ duma nɛ duu ekyee mɛdhik.

²⁷ Deenek, yɛ tok nɛ sa wat edhuud aani tɔ ghaada tak, àəkobe bot ɛ di nɛ embee mɛsa ɔ nɛghu bot ɛ etsal. E di'enek, bot aani tɔ ghaada tak ɔ, yɛ ɛ aadi ɛ bot ɛ min məɔ di kwyala tɔ məkana mɛ tsik mɛ Mɔn bhata ɔ.

22

¹ Bhii tak, fofop naazɛlyaal mɛ dii tsik nadi ed-jhaazal dáa ɛkok ɛ mɛtaadak ɛ, yɛ nadi ewyis ɛ tɔ bóó məkoozi Zɛɛb nɛ Mɔn Bhata.

² Dii tak nadi edhaa kuku ghaada. Le tsik nabɛ ɛ pak mɛmbɔ mɛ mɛdhii mɛmbá. Le tak nadi edjɛ bhum esok kam nɛ ebá tɔ mbu wat, deenek, sok wat tɔ ngon wat. Tin, eka e tak ɛ di edjɛ tsik nɛ ekyee mɛdhik.

³ Yɛ aanəkabaadi nɛ dhiiti sonok di náá, yɛ waa-bela mbee baka Zɛɛb ɛ.

Bóó məkoozi e Zɛɛb nɛ Mɔn bhata aadi ɛ tɔ ghaada tak. Tin, bot ɛ mɛsa ɛ Zɛɛb ɛ waaduwal nyɛ.

⁴ E di'enek, bɛ waabee ɛbhwoob ɛ lɛ, din ɛ lɛ aadi ɛ kwyala kɔ ebata-bhwoob bəɔ.

⁵ Pum aanəkabaadi tak, bot ɛ aanəkabaadi nɛ gwyɛs ngellama, nɛghu məkas mɛ gwyɛs. Etɛɛ náá, Ghɛɲ Zɛɛb aasa náá, məkas mɛ di kɔ bot ɛ mɛsa mɛ, ɛ di'enek, bɛ aakɔk kɔm-kɔm.

Yezu ɛpeelɛ náá, nyɛ moo kɔ nɛ ɛzyɛ

⁶ Bhii tak, fofop eezɛke nɛ nam: «Mɛkpa mak ɛ mɛkpa mɛ etsɛtɛɛ di egoka nɛ ɛwaa ɛbwaalel ɛ.

Tin, Ghεη Zεεβ, mot di edje etson̄ nε bεngooel ε mεkpa ε Zεεβ ɔ nadhis fofop'ε étεp εlyaal nε bot ε mεsa mε, sa di náá yε aanàbɔya nε esael ε.»

⁷ «Yezu eεzεke: Gwaka, mε moo aazyε! Memyaala nε bot ε di elooba nε mεkpa natelaa di tɔ mεkana mak ε!»

⁸ Mam Zan̄, mε naagwak, mε naabee etεp bak. Bhis mε nagwak nε εbee ε, mε naazεghaaga si sok bhwoob fofop mot natel mε esonok binek étεp mε needuwal nyε.

⁹ Tin, nyε eεzεke nam: «Nàsa deenek! Mε é mot-mesa dáa wɔy, dáa bɔn nyoog, bεngooel ε mεkpa ε Zεεβ, dáa bot djas di elooba nε mεkpa di tɔ mεkana mak ε. Ye é Zεεβ ε wɔ di egoka nε εduwal!»

¹⁰ Bhii tak, nyε eebaake: «Sa wɔ ààsyel mεkpa natelaa di mεkana mak ε. Etεε náá, εwala nabε náá, esa bak aasael ε, moo kunaa.

¹¹ Mot di esa εbiyo ɔ, gheesa εbiyo, mot di nε edhuud ɔ, di tɔ yε edhuud. Tin, mot di esa enεm esa ɔ, gheesa enεm esa, mot di tɔ e dεε ɔ, gheedi tɔ edεε bε.»

¹² «Gwaka: Mε moo aazyε! Mε aazyε nε efute étεp εdje mot nε mot dum nε mεsa mε nyε nasa ε.

¹³ Mε é Alfa nε Omegha, mot mεken nε mot mεsik, εken nε εsik.»

¹⁴ Memyaala nε bot ε di egwyii ekaad bɔɔ ɔ, etεε náá, bε waabela ze εdε bum le tsik, da bε é eni tɔ meniεl mε ghaada.

¹⁵ Tin, pε kel, ye é nε bot ε di nε mεfulu dáa bε bεbhye ɔ, bot ε mεlyeeb, bot ε mεzɔ, bot ε di ego bot ɔ, bot ε di eduwal bεnaghise ɔ, zenɔɔ bot djas di ekwyel mεkɔη nε εlεε elεη etsal ɔ!

¹⁶ «Mam Yezu, mε naadhise fofop'am étεp ekelyaal

bin etɛp bak djas dum nɛ ezɛɛga mendjaala. Mɛ
 ɛ mɔn dha ɛ Dhavid, mɛ ɛ kwyikwyen di ekas tɔ
 mɛlem ɛ.»

¹⁷ Tin, Sisim nɛ moma ɛbá ɛpeɛɛ: «Dha!»

Mot di egwak yɛ ɔ, baake ɛ: «Dha!»

Mot di nɛ gwyɛs mɛdii ɔ zyɛ,

mot di ekwyɛl mɛdii mɛ di edjɛ tsik ɔ, nyɛ aabela yɛ
 yii toto!

Elii ɛ mɛ mɛsik

¹⁸ Mɛ lɛɛ ɛ tɛɛtɛ nɛ mot nɛ mot di egwak mɛkpa
 natelaa tɔ mɛkana mak ɛ náá: Mot ɛ bil dhiiti
 sonok ɔ, Zɛɛb ɛ waakɛl eboo mezuk zekwyalaa tɔ
 mɛkana mak ɛ kɔ lɛ.

¹⁹ E di'enek, mot ɛdis dhiiti sonok tɔ mɛkpa nate-
 laa di ekwyala tɔ mɛkana mak ɔ, Zɛɛb ɛ waadis yɛ
 ɛkɛɛ bhum le di edjɛ tsik ɔ, dɔɔ nɛ tɔ ghaada na dɛɛ
 di kwyala tɔ mɛkana mak ɛ.

²⁰ Mot di elyaal ɛtɛɛtɛ etɛp bak ɔ, lɛɛ ɛ: «Iyoo»,
 «Mɛ moo aazyɛ!»

Amɛn! Dha, Ghɛɲ Yezu!

²¹ Betka náá, enɛm nɛ embɛɛ e Ghɛɲ Yezu di nɛ biyɔ
 djas.

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbbee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57